

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛТАРИ ВСІХ КРАЇВ, ЄДНАЙТЕ СЯ!

CORNER PRITCHARD AVE.
& McGREGOR ST.

The Provincial
Library

UKRAINIAN LABOR NEWS

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

WINNIPEG, MANITOBA,
CANADA.

PIK IV.

Ч. 88.

СУБОТА, 4. ЛИСТОПАДА 1922.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, NOVEMBER 4th, 1922

No. 88.

VOL. IV.

1917 — 7. ЛИСТОПАДА — 1922

ЖОВТНЕВИЙ ПЕРЕВОРОТ.

Вже в липні 1917 р. робітничі і жовнірські маси дружно виступили до боротьби за владу Сівітів. Але старі угодівські Сівіти стояли на сторожі буржуазної влади. Боротьба за владу Сівітів почалась за самі Сівіти. Але навіть, коли Сівіти зійшли всюди встановлені революційними масами і очиснені від зрадників, самий вершок народжуючої ся Сівітської Росії, Всеросійський Центральний Виконавчий Комітет, був ще під проводом меншевиків і есерів. Його міг перевернути тільки новий зідд. Але вороги робітничо-селянської диктатури, які стояли на чолі Всеросійського Центрального Виконавчого Комітету, здійснювали диктатуру незначного угодівського гуртка. Так само, як і буржуазне тимчасове правління відтягло і саботажувало Установчі Збори, угодівський В.Ц.К. почав саботажувати скликане Другого Зіду Сівітів. Руховодним центром всієї Сівітської Росії фактично став Петроградський Сівіт. Під його руководством почалась боротьба за Другий Зідд Сівітів.

Після багатьох ухвалів і викрутів влада ся добитись від угодівського В.Ц.К. скликання Зіду на 25. жовтня, і не случайно сей день — день II Зіду Сівітів, увійшов в історію, як день найбільшого в світі перевороту. Протягом 8 місяців після повалення царизму, засіда на його місці буржуазна влада втратила весь свій зміст. У всіх найпекучіших питаннях трудових мас, питаннях війни і мира, землі і воли, праці і капіталу вона не уміла, не могла відграничити ся від політики старого правління. А всі ті старі острі питання зробились в обставинах світової імперіалістичної різни питаннями життя і смерті для трудового народу. І російська революція, печана від упадку царизму, з коначною неминучістю веда до упадку влади буржуазії.

"Довкола нас була порожнеча і, всередині нас порожнеча", писав один з членів останнього коаліційного правління, Маликович, про свої останні міністерські дні, і дійсно, тимчасове правління до часу жовтневого перевороту було вже порожнім місцем.

Остаточне позбавлення влади тимчасового правління почалось з його спроби розоружити головний центр революції, червоний Петроград. Під претекстом оборони столиці почалась перегрупувка військ. Але реакційним невдачникам вже ніхто не вірив. Було очевидно, що хочуть вивести революційні частини і замінити їх козаками, юнкрами і іншими "надійними" частями. "Керенщина" підготувала нову "корніловщину". Але було вже запізно. Жовнірська секція Петроградського Сівіту вибрала воєнно-революційний комітет для перевірки "воєнних" планів генерального штабу. Комітет звязав себе за посередництвом спеціальних комісарів зі всіма частями гарнізону, який таким робом опинив ся в руках Петроградського Сівіту. Приказ генерального штабу зівстав скасований.

Так випала з рук правління найголовніша часть державної машини. Правління відразу було розоружене.

В той час, як правління в Петрограді сиділо вже в подоні революції, до Петроградського Сівіту наспівали делегати з воєнних окопів і від селян. Армія і селянство, остаточно розчарувались в "керенщині", жадали від Сівіту прямої і ясної відповіді на свої питання: Що-ж дальше? Де вихід? Коли вже ви возьмете владу в свої руки?

І революційні маси і злочинні буржуазії пхали революцію до одинокого неминучого виходу: до оружного повстання, до захоплення всієї державної машини. І повстання почалось.

Його підготували, його організація переводились отверто, на очах безсильної контрреволюції.

В історичну ніч з 24. на 25. жовтня (після старого стилю) всі найголовніші пункти в Петрограді, залізничні станції, телефон, телеграф, Державний банк і ин. опинились в руках повстанців. Переворот виконував ся скоро, майже "без вистрілу".

О першій годині по полудні 25. жовтня Троцький заявив на зібранні Петроградського Сівіту, що правління Керенського більше не існує і що до вирішення Всеросійського Зіду Сівітів влада переходить в руки Воєнно-Революційного Комітету.

Віддавши без бою всі найголовніші позиції, реакція виявила щось подібне до оружного опору при обороні нею "порожнього місця", т. є. самого тимчасового правління.

Те правління, яке політично вже не існувало, сиділо в Зимовій Палаті під охороною юнкрів і жіночого батальону. Палата зістала окружена зі всіх сторін, з Неви були спрямовані на ню армія кружляка "Аврора" і Петропавловської кріпости. Ї оборона була безнадійна. Перед ранком палату взято атаком, і останнє коаліційне міністерство зістало арештоване.

А тимчасом засідав вже II. Всеросійський Зідд Сівітів Його склад втіляв в собі досвід лютневої революції. Праві есери і меншевики опинились в незначній меншості. Із 676 делегатів їх було всего 51 осіб.

В числі завдань, які послідовно видвигала революція перед трудящими масами, перша була над міщанством, угодівським соціалізмом було останнє і найтяжчим завданням.

В процесі боротьби, шляхом наочних доказів, революція злучила маси єдиним могутнім кличем: "Вся влада Сівітам!"

Завзята боротьба проти сівітської влади послідовно за-

МИХАЙЛО І. КАЛІНІН,
председатель Всероссийского Центрального
Выполнительного Комитета.

Г. І. ПЕТРОВСЬКИЙ,
председатель Всеукраїнського Центрального
Выполнительного Комитета.

РЕПУБЛИКА СІВІТІВ.

В великій, величезній, але темній країні, зазнавшій багатовікових страхів злої татарщини, рабської панщини і чорного царизму, в країні злиднів, безправства і насильства, вироста нечувана до того часу в світі червона цвітка Свободи...

Три роки кровавої війни в ім'я імперіалістичних інтересів антантського капіталу, а за нею три роки не менше жорстокої горожанської війни в обставинах зруйнованого транспорту, розбитого господарства, мертвих фабрик, порожніх заводів і безчисленних спроб протиділяння пролетарському ділу — ось що повинна була пережити Росія, щоби показати людству нову форму народоправства, на сей раз вже не ложного а правдивого, дійсного.

Весь світ розколов ся на два табори — ворогів і приятелів Росії, і если до приятелів Росії належать угнетені цілої земської кулі, багатіліоновий, але ще не пізнавшій своєї сили пролетарят Заходу і Сходу, то вороги робітничого повстання, немогочисленні, але все ще сильні — є представники світового капіталу.

Сила їх надколалась. Їм є чого боятися, бо не могли не захитати ся під подумом російської революційної бурі їх парламентарні крамничі дрібноі і гуртові продавці працюючих. Не зуміють вони вдержатися при владі, не зуміють вдержати своїх багатств, заводів і банків, коли поруч з ними, за границю їх підгниваючого пановання, буде зміцнюватись Велика Сівітська Республіка Робітників і Селян.

А запорукою того, що вона буде зміцнюватись, служить великий принцип праці, вложенний в основу сівітського будівництва. Тільки працюючий — міський пролетарят і селянин злидняк, тільки горожанин, не експлуатує чужої праці, користується всіма політичними правами в Сівітській Федерації. Через всю конституцію (основний закон) Сівітської Росії проходить одна думка — все для працюючих, все в ім'я працюючих. Фабрики і заводи, земля і копальні, банки і торговельні заведення, школи і музеї, матеріальні багатства і культурні цінності, — все є власністю працюючих, котрим дається широкий простір в свободній праці будувати нове, прегарне і радісне життя.

Вириваючи з рук буржуазії оруду угнетення робітників — капітал і передаючи землю селянству, сівітська конституція дає всі горожанські і політичні права бувшій до тепер рабині — жінчині. Всі угнетені — освободжені. Вони покинули управління країною. "Навіть кухарка повинна управляти державою" — ось що проголосили робітники і селяни в Сівітській Республіці Праці.

Сівіти робітників і селян — ось те чудо, яке витворила Жовтнева Революція. Близькі до трудових мас, складаючі ся виключно з їх представників, часто перебираючи і наслідуючі ся під контролею виборців, гнучкі по своїй конструкції, легко приспособляючі ся до трудних і складних умовин небувало до того часу будівництва пролетарської держави, свободні від закулісових парламентарних інтриг і комбінацій — вони представляють нсвий взірць державности, яка витворює рівність для всіх, хто готовий віддати свою працю, своє знання і свої спосібности загальній справі.

Організаційна сила сівітського апарату показала ся в тяжкі місяці, коли не окріпша, зі всіх сторін стиснена могутною ворожою коаліцією, молода пролетарська країна відбила, відкинула, роздавила і поналама а небухе контрреволюційної орди всіх кольорів і націй, одітих і обутих за золото світової біржі.

Сівіти — ось до чого йде світ. Се признають самі буржуазні ідеологи. Світ побудується після сівітського взірця. Слава почавшим!...

В ДЕНЬ П'ЯТОЇ РІЧНИЦІ ПРОЛТАРСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ
В СОВ. РОСІЇ РОБІТНИКИ ЦІЛОГО СІВІТА КЛИЧУТЬ:
ХАЙ ЖИВУТЬ РАДЯНСЬКІ РЕПУБЛІКИ!

ПРОЛТАРИ ВСІХ КРАЇВ, ЄДНАЙТЕ СЯ!

ганяла книжників і фарисеїв соціалізму в табор реакції, неминучо лучила всіх ворогів революції в один нероздільний ланц — від царя до Церетелі, від Пуришкевича до Плеханова. Последню нитку, котрою угодівці ще вязали себе з трудящими масами, вони перерізали власною рукою на II Зідді Сівітів.

Нерозлучні приятелі і союзники буржуаз-

ної влади підчас її пановання, угодівці рішили, що їм нема що робити в рядах зорганізованих трудящих мас після того, як буржуазія повалено. І вони виступили з II Зіду Сівітів. В безсильній злобі вони зробили последню спробу боротьби проти побідившої сівітської влади, спробу розбити повноправне представництво трудящих мас.

Своїм виступом зі зідду угодівці хотіли зробити последню прислугу буржуазії. Вони проголосували, що державна влада не може існувати без буржуазії. Але досвід революції говорив що иншого. Сей досвід говорив буржуазії, що її пановане в последні дні трималось тільки на угодівцях.

Працюючим масам той самий досвід революції доказав, що сівітська влада може дуже добре обійтись без угодівців.

Банкротство угодівства дало трудящим масам ще один незбитий доказ. Угодівці доклали всі зусилля, щоби диктатурі буржуазії надати форму "демократії". Зреформувавши ся сівітська влада відкинула разом з угодівством і їх політичне лицемірство. Роздавши диктатуру буржуазії, диктатуру незначної меншості експлуататорів, вона отверто проголосила диктатуру пролетарят, диктатуру величезної більшості трудящего народу.

Прямо з піднопа привела революція провідника російських робітників і селян Леніна на II. Всеросійський Зідд Сівітів і поставила його на чолі вишого руководячого органу, Сівіту Народних Комісарів.

Прямо з Зимової Палати відослала вона последних міністрів буржуазно-угодівської коаліції в Петропавловську кріпость.

Загартовані в революційній боротьбі боєві організації трудящих мас, Сівіти Робітничих і Селянських Депутатів, прямо і безпосередньо перетворились з органів боротьби за владу в органи влади.

ПОМОЖІМ ПОЛІТИЧНИМ В'ЯЗНЯМ!

ДО РОБІТНИКІВ І РОБІТНИЦЬ АМЕРИКИ І КАНАДИ.

Дорогі Товариші!

Страшна польська неволя. А ще страшніші польські тюрми. А вмирають, томлять ся, терплять ті фізичні і духовні муки, що витерлявати можна лише з щилленими зубами і дістають довечні каліцтва в сих тюрмах — наші найкрасші пролетарські борці, які за визволене галицького бідного люду з польської неволі віддавали, віддають і віддаватимуть більше ніж вони можуть. Життя свого вони не жаліють за те, щоб вже нарешті вигнати з многострадалної Галичини пану від людської крові польську буржуазію. За те, аби вже раз і назавжди настала в старому краю всім працюючим людом давно виждана воля і аби вони і ви з пазурів павучих "свобідної" Америки могли вернутись для вільної праці на вільні ниви, на вільні копальні і фабрики галицькі. Життя свого за се не жаліють вони... не генерали, не отамани, а прості собі наші робітники і селяни, прості воєнки-революціонери. Ті, що вже ось четвертий рік без зміни стоять в передній огнєвій лінії нещадної боротьби з панамі польськими і панамі своїми.

І скорійше сі наші товариші погинуть всі, а без волі для Галичини — не вернуть ся вже вони до нас.

Багато за чотири роки сих революціонерів перехватано до польських тюрем. Повернулось і повертаєть ся їх відтіля дуже мало. Одні з них роками цілими вичуть, гниють в сих тюрмах. Багато їх з них винесено до вічного спокою, на кладовище... Не видержали, не витерпіли герої найбільші наші — мук тюремних, знущань панських, побиттів жандармських... Вся Галичина всіяна їхніми могилами.

Вертають ся з польських тюрем наші воєнки революціонери в більшості хорими, каліками, з печінками повдбаваними...

І так хотять сі товариші знова ставати до праці для визволеня Галичини з польської неволі, але... сил у них нема, хорі вони, кровью кашляють, лічити їх треба, більше тепла на зиму потребують сі товариші. А самі вони потрібні нам всім, нашому ділу визвольному. Мало їх у нас. Тяжко нам без них буде клясову революцію в Галичині підняти. Ратуймо їх!

І сих, що "на волі" кровью кашляють і тих, що по тюрмах томлять ся.

Матеріально допомогти всі вони потребують! Одних з них лічити треба, другим красну їду дати, а кого може вдасть ся за гроші і кризь ґрати вигнати.

Населеня галицьке, само немає нічого, але ділить ся воно з своїми увязненими по тюрмах провідниками — крихткою останною. А тепер ще і метитися починає — і за себе і за провідників своїх. "Червоними півнями" панські філярки пускає.

Не останеть ся і Ви байдужими на се! Самим собі допомогіть! Своє провідників ратуєть! Мало їх у нас!

Сим словом ми до Вас не звертаємось, як до благодітелів. І не є ми і прохатирями. Ми — Ви, а Ви є ми, а всі ми разом з отіж самі, що повертались із польських тюрем з повдбаваними печінками і оті, що гинуть до них в тих тюрмах.

Не видумали ми і "бондів" дурисвітських.

Ми голос підносимо тільки серед самих себе. Ратуймо! Самих себе, свій пролетарський фронт, своїх в'язнів-революціонерів на огнєвих передових лініях!

Добре ми знаємо і Ваші мозолісті центи, горбаки Вашими в каторжній праці видобути... Але ми певні того, що злидні наші нам дужче вже не дошкудять того, коли ми кожний з нас, одиначений заробіток відамо на вратоване тих своїх власних сил, що віддають за визволене Галичини більше ніж вони можуть...

САМИМ СОБИ ПОМОЖІМ! ВИЗВОЛЕННУ СВОЄМУ!

З вірою пролетарського серця віримо Тобі, заокеанський Пролетарю, Єдиноправний Володарю світа всього — віримо, що піднесені нами отсей наш голос не останеть ся серед Тебе голосом воюючого в пустині.

Вони віддають більше ніж можуть! Стіни польських тюрем забризкують ся їхньою кровью і обливають ся нею галицька земля!

Мало їх у нас! Ратуймо їх! ДОПОМОЖІМ ІМ! — Сьогодні ся, зараз, НЕГАЙНО!

Мучать ся, гинуть, умирають вони — прості воєнки-революціонери наші!

Не з добродійності і не з філантропства, а з свого лише пролетарського обовязку РАТУЙМО ІХ!

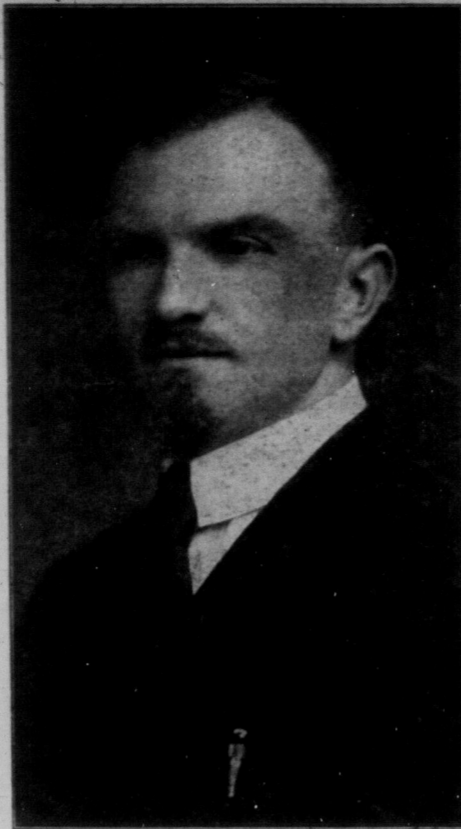
Вони дожидають! На нашу підмогу. Даймо їм її. Віддаймо їм хоч те, що можемо...

Вони за волю Старого Краю, за волю працюючих ЖИТЕ СВОЄ ВІДАЮТЬ! ДОПОМОЖІМ ІМ!

Комітет Допомоги Політичним В'язням Східної Галичини.

Олененко, В. Левий.

P.S. Всяку допомогу ірхасмо пересилати до тов. С. ВАЛЬЧУКА у Відні на адресу "Нашої Правди", або до "Українських Робітничих Вістей" в Вінніпегу.

МИХАЙЛО ЛЕВИЦЬКИЙ.

Уповноважений Представник У.С.Р.Р. в Чехословаччині і Голова Закордонного Бюро Центральної Комісії Допомоги голодним при В.У.І.Л.В.

КОМУ СЛУЖИТЬ ЧЕРВОНА АРМІЯ.

Перехід до мирного стану життя Радянських республік дав можливість робітничо-селянському урядови зменшити лави червоних оборонців і встановити терміни служби в червоному війську, обмеживши сей термін для піхоти одним із половиною роком.

Молодь, яку зараз покликає ся до війська, знає вже який саме термін має вона відслужити своїй робітничо-селянській батьківщині, і що після цього терміну вона поверне до господарської праці. Терміни сі відносно короткі, особливо коли взяти на увагу, що теперішня Червона касарня є ще й школою грамоти для неписьмених і школою громадянського вихованя для всіх. Проте безсумніш серед невідомої маси ще трапляє ся такі, що зустрінуть поклик до війська з певним незадоволенем.

Незадоволене може ґрунтувати ся на шкурницькому небажанні віддати будь який час для загалу й на нерозумінню, на що потрібне війську при мирному стані життя. Шкурників ніякими розумними доводами, хутко не переконаєш, для них потрібні спеціальні заходи і засоби і їх Радянська влада має і живе їх як що се буде потрібно. За те решті молоді громадяни треба зясувати, чому і тепер ми все ще потребуємо тримати червону армію, потребуємо відарити молоді сили від творчої праці.

Дійсно наших ворогів, вороги робітників і селян ми побили як на зовнішньому так і на внутрішньому фронтах. Наші доморослі помішники і фабриканти з ватагами своїх посліпак розкидані і розпоршені по цілому світі, безсилі значно пошкодити Радянським Республікам. Закордонні капіталісти, переконавши ся, що нас ім не перемогти, почали шукати з нами хоч будь якої згоди, щоб тільки мати для себе наш ринок, без якого вони не можуть жити в тих величезних купах товарів, яких не мають де збути, щоб мати зиски. Але-ж сьогодні мало, щоб ми могли заспокоїти ся, щоб ми могли тихо,

мирно і спокійно працювати і будувати наше пове жите.

Закордонні капіталісти, яку би показу мириуючість супроти нас вони не виявляли, мають свої ножі і пазури і першій нагоді, готові, як хижаки, люти звіри, накинуги ся на нас, щоб задушити молоді робітничо-селянські республіки, які є привабою, надією і зразком для пролетаріату цілого світа, що бореть ся за своє визволене. Наша республіка за дуже вже небезпечна для капіталістичного світа, щоб він міг спокійно годитись із її існуванем.

Жовтнева революція позбавила європейських капіталістів досить значних капіталів, які вони вклали в підприємства в Росії. Повернути сі капітали є заповітньою мрією європейських біржовиків.

Се все використують недобитки нашої доморослої буржуазії та помішництва; вони все ще не відмовили ся від думки повернути собі свої колишні маєтки і фабрики і знову сісти на шкуру робітників і селян. Маючи свої власні інтереси, європейські хижаки підтримують сих недобитків і їх ганебних стремлінь поневолити знову працюючі маси Радянських Республік, організують і озброюють їх і час від часу пускають такі банди на нас, щоб хоч пошкодити нашому мирному будівництву, щоб хоч трохи нас знесити.

При такому стані річий про скасоване червоної армії пілковито не може бути і мови. Ми ще маємо великого ворога, небезпека нашого існуваня, хоч і зменшилась, але її ще цілком не усунуто та й усунуено вона буде тільки з загибллю капіталістичного світа. Як би тепер було розпущено Червону армію, то вже через короткий час над робітниками запанував би фабрикант, а над селянами поміщик, жандармський нагай полосував би спини трудящих. Зрозумійте-ж се, однаки і ставайте до дав червоного війська, бо вас кличуть боронити ваші власні інтереси.

П. Л.—ний.

ФРАНЦУСЬКІ ПРОМИСЛОВЦІ ПРО РАД. ВЛАДУ.

МОСКВА. — Для 6. вересня приїхала до Москви група французьких громадян, що складала ся з 4-ох інженерів-промисловців, 4-ох купців і 2-ох банкірів.

Про те, як ся група вирішила поїхати до Москви, один із представників групи, інженер Ольшанський, що був колись то інженером влаштуваня в Росії, коксоацетиленової справи, сказав отаке:

"Я приїжджав до Росії в маю бжучого року на запрошене члена президії В.Р.Н.Г. Тов. Упатієва, який, будучи в лютому в Парижі, запропонував мені участь у праці шо до відновленя в Росії заводу "Пезрун".

Після поверненя до Парижа я доповів про стан торговлі і промисловости в Р.С.Ф.С.Р. в "Лізі захисту французьких інтересів в Росії".

У ей доповіді я підкреслив то чудове вражене, яке справила на мене Радянська Росія, яка намітила, на мою думку, цілком правильний шлях до відновленя свого зруйнованого господарства. Моя доповідь викликала невдоволе, та тільки мало повірили моему оптимізму, в наслідок чого зорганізувала ся група, яка на свою відповідальність вирішила подорож до Росії.

Коли про се довідали ся в промислових колах, то французькі, швейцарські і бельгійські представники, взяли на себе невдачну роль, відмовити нас від подорожі до Росії, оповідаючи нам про різні жалкі справи, які ніби то нас чекають, у "варварській країні большевників".

Ми вважаємо за потрібне, зазначити, що вся ся кампанія не має ніякої реальної підстави. Навпаки, коли ми в справі подорожі звернули ся до уповноважених представників Р.С.Ф.С.Р. тт. Арсеня і Устіноєва, ми зустріли з їх боку як найкращий прийом, з пильною увагою нас вислухано. Таке саме відношене ми зустріли в уповноваженого представника Семашка в Ризі і на самому кордоні в Себєзі у тов. Упатієва, та в самій Москві, де ми оточені найбільшим комфортом. Ми, що приїхали до Радянської Росії, обурені тою брехнею, яку поширюють за кордоном про Росію.

Ми віримо і глибоко переконані, що між російським і французьким народами можливі встановити основані на взаємних інтересах стосунки і наші вражіння ми подамо до відомо франко-російському бюро, шо його якраз заснуєть ся на те, щоб правильно поінформувати як російських так і французьких громадян про все, шо ми бачили в торговлі і промисловости в Р.С.Ф.С.Р."

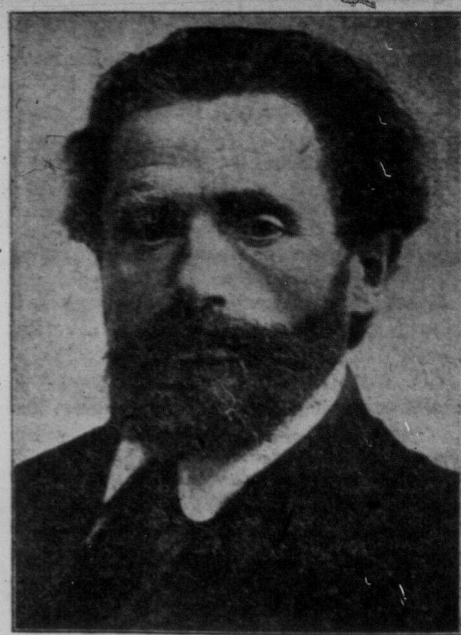
Другий представник з сей групи, відомий на півдні Росії організатор і власник заводів і копальні інженер Лелі сказав:

Наше завдане не має нічого спільного з метою і замірами політичних груп. Ми хочемо-тільки розробити на місці план відновленя частини буржуазних французьких промислових підприємств і спробувати відновити взаємини між французькими практичними діячима та капіталістами з одного боку і державними кооперативами та приватними установами і організаціями Р.С.Ф.С.Р. з другого боку.

Нас цікавить російський ринок, а головним чином, російські селяни. Перед жовтневою революцією головним споживачем — внутрішнім і зовнішнім — був поміщик, шо засівав 65 до 70% цілої засіяної площі та як такий, він був нам потрібний і цікавий.

Тепер одначе господарем землі в Росії є селянин і робітник. Ми хочемо знати, які тепер потреби селянства та в якій мірі він є споживачем та які зайвини при його самостійній праці.

В залежности від зібраних даних ми судитимемо, оскільки бажаний російський селянин як споживач. Шо до робітників, то ми рахуємо на нього як на нашого співробітника, найкращі наслідки.

АРНОЛЬД ЛОЗОВСЬКИЙ.

секретар Червоного Інтернаціоналу "Професійних Союзів."

НОВА ФАЗА -- СТАРИЙ ЗМІСТ.

З приводу зміни становища французької буржуазії до радянських республік харківські "Вісти" з 21. вересня с. р. пишуть під повисшим наголовком слідує:

Найзавзятішим, найнепримиреннішим ворогом радянських республік був французький капітал. Се розумієть ся не значить, шо взагалі якась група капіталу прихильно ставилась до влади робітників і селян та цілком ширю годить ся на існуване радреспублік. Теорія клясової боротьби і практика років революції цілком виразно довели абсурдність такого припущеня. Але з усіх груп капіталістів — саме французька була весь час найактивнішою організаторкою отвертої і безкомпромислової боротьби проти радреспублік.

Розумієть ся у французько-го капіталу були свої підстави такої політики. Французькі та бельгійські капіталісти були при царському уряді властниками величезних природних багатств і підприємств у російській імперії. Французька буржуазія вкладала величезні кошти в позички царському урядові. І тому — ніхто, як французький капітал, так не бажав повороту до влади "старих, законних власників Росії" неохлоплених за горлячку революцією та вимстених а масі за межі радреспублік. Бор поворот "старих власників" означав би реставрацію впливів французького капіталу на сході та "перетворене імперіалістичної Франції в гегемона Європи. Тоді як політика угод із радвлладою основана на сподіванках передержки останної — політика, якої дотримують ся більш "помірковані" групи капіталістів — означає бажане наново захопити під свій вплив ті чи інші багатства радреспублік."

Не будемо зупиняти ся над тим, скільки мають шансів оті сподіванки наших капіталістичних "друзів" на перетворене радреспублік мирним шляхом в буржуазну державу. При переході до зносін із капіталом, нами брала ся на увагу майбутня напружена і малопомітна боротьба за збережене клясового ества радянської державности проти незлічимих спроб її переродити в державність теж клясову, але з іншою клясою на чолі.

І радянська влада свідомо пішла на сю форму боротьби, шо дає змогу скупчувати і формувати сили революції та організувати господарство радянської землі. Боротьба ся не легка, але маємо підстави гадати, шо сподіванки буржуазії не справдять ся. Проте — не нам розчаровувати тих, шо

думать побороти нас мирним співробітництвом. Хай, як кажуть, "богатіють думкою".

Зараз можемо відмітити можливість нової фази у франко-радянських відносинах. Ранійше ми неодноразово вказували на існуване в колах французької буржуазії течій, які зрозуміли всю загрозливість для самої Франції політики військових авантур і непримиримости шо до радреспублік. Не малу роль в розвиткові та зміненю сих течій відіграли "конкретні делції" радянської армії, діяломатії та господарських органів. Розгром усіх попередніх авантур Червоною Армією, низка торговельних договорів, по яким до розробки багатств радреспублік, — тих багатств, шо їх французький буржуї лічив у своїй кишені — притягнуло капітали інших країн, нарешті героїчна боротьба радвллади з господарською руїною — все се почыало того, що вмів розуміти, простій істині: безнадійности реставрації в радреспубліках "старих законних власників". Наслідком зросту впливу більш поміркованої групи французьких капіталістів, являється ся приїзд до радреспублік французьких депутатів на чолі з п. Ерію для досягненя "політичного, морального і економічного зближеня" між Францією і Радреспубліками. Як каже п. Ерію, його подорож може явити ся початком нової фази у франко-радянських відносинах, бо мовляв, уряд Пуанкаре зараз має за собою міцне прихильництво у Франції, аніж прихильників угод з Радвлладою.

Мусимо підкреслити: всю можливість вагу отой "нової фази". "Нова-фаза" франко-радянських відносин може означати зміну внутрішньої політики в самій Франції та перерушення капіталістичних сил в Європі з цілою низкою крутих поворотів.

Для нас же ця "нова фаза" наповнена старим змістом боротьби і — означає лише новий стан в боротьбі за визнане, нову перемогу, але і нові труднощі, нове збільшене уваги на "внутрішньому фронті". З "новою фазою", як і при всякому крутому повороті, при всякому перерупуваню капіталістичних сил можливі острі міжнародні катаклізми, наслідків яких не будемо пророкувати.

Тому потрібна зараз не тільки особлива увага всього радянського суспільства до питань господарського і культурного будівництва — але і непохитна воля до зміненя нашої Червоної Армії.

"Комуніст" про подорож Пласудского.

Харківський "Комуніст" пише про подорож Пласудского до Румунії: "Подорож Пласудского до Букарешту є пригладкою, шоби радянська влада мала ся на осторожності і була пригатована до відбитя наступу. Червона армія стоїть на поготілю для оборони своїх границь. Вона має повну забезпечку всіх сил робітничо-селянської держави".

ДЕЛЕГАЦІЯ РАДЯНСЬКИХ РЕПУБЛІК В ГЕНУ. (Від лівої руки до правої: Літвінов, Воронський, Гюффе, Виховський, Новіцький і Сізіякін.)

ЗАМОВЛЯЙТЕ НОВУ КНИЖКУ!!

Вже вишла з друку і продаєть ся надзвичайно цікава книжка з під пера т. Е. Гуцайла п. н.:

ФІКЦІЯ НАЦІЇ І НАЦІОНАЛЬНОЇ НЕЗАВИСИМОСТІ.

Книжка має 125 сторінок друку, вигідного формату і коштує лише 35 центів.

Замовленя слати до:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts.
WINNIPEG, MAN.

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n. Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00 Telephone: St. John 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень: В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Стіваришине “Українських Робітничих Вістей”. Передплата на рік \$4.00

Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщених в газеті рукописів не звертається, хіба що дописувачеві вказано зазначити, що бажано звороту свої рукописи на випадок її непоміщення за залишити поштовою марку на її переслашку.

П'ЯТЬ ЛІТ ІСТНОВАННЯ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ.

(1917 — 7. ЛИСТОПАДА — 1922.)

Цей пролетарський світ святкує свою п'ятнадцяту річницю повстання першої в світі Робітничо-Селянської Республіки. П'ять літ існування Р.С.Ф.С.Р. — це п'ять літ найзавзятішої боротьби пролетаріату і бідного селянства буржуазної царської імперії за своє визволення.

Так мало прожито, а так багато пережито. Коли ми оглянемося назад і, починаючи від жовтневого перевороту, переглянемо — день за днем, місяць за місяцем, рік за роком — час від 1917 по 1922, то перед нашими очима переїде як в калейдоскопі цілий ряд імен ріжних царських генералів, отаманів, творивших фронт проти радянської федерації за гроші світового капіталу. Всіх їх здула з лиця радянської землі огненна буря революції.

Каледін, Корнілов, Алексєєв, Колчак, Денікін, Юденич, Міллер, Семенов, Петлюра, Скоропадський, Петлюра-Пласудки, Врангель, Савінков, нарешті Дітерікс і ціла плеяда дрібних паразитів, ріжних генералів, “батьків”, отаманів і просто бандитів з широкою капіталістичною дорогою — всі вони були уружені до зубів за золото світових капіталістів, всі вони то гуртом, то одишею стремилися до білокамінного Кремля, де ними відбувався свій четвертий конгрес штаб світової революційної армії, — Третій Інтернаціонал, — стремилися вони до Кремля ріжними дорогами: через Орел, через Самару, через Київ, через Архангельськ, з Гатчині на Петроград дивилися вже в біноклі — і всіх їх розторопила робітничо-селянська революційна армія, а недобитки винесли за границі радянської федерації на капіталістичний світ.

Денікін через Орел мандрує на Москву, йому вже мерехтить золотий Кремль, до його слуху долітає вже голос церковного дзвона московських “сорок-сороков”, яким вітають білого побідника, а тим часом його покровитель Колчак сім-милевими кроками машерує з Самари через Сибір в напрямі Сахаліну, спотикаєтсь і лопить свій генеральський карк в Іркутську. Гучков дивить ся з Гатчині в бінокль на Петроград, а Денікін з під Тули черне Чорне море мандрує в гості до турецького султана. Врангель, підбальорений французькою “гуманністю”, збирає свою “доблестную рать” для походу на Москву, а Петлюра з Пласудским з Києва держать курс “до ляску”.

Нарешті, одиникий, “визнаний” правительством “демократичної” Франції, Врангель, поспішно змінює свою маршрут і замість “Царя колокола” і “Колокольні Івана Великого”, бачить перед собою острі верхи турецьких мінаретів в Константинополі.

Сціплені зуби, затиснені кулаки “його превосходительства”, розбиті надії, вперді змієві царських почестий, же брацьке животне нікме не признаного вигнання. Вся окржава його плеяда офіцирів з золотими ефолетами перетворюєт ся в Константинополі в служачих брудних турецьких кавирень. Великосвітські дами, княгині, графині, генеральші і їх дочкы, які мріяли про розкішні бали в царських палацах, заробляють на жите prostitutione на вулицях Константинополя.

А на заході, в Тарнові, Варшаві? Там “наша” рідненька, українська контрреволюція... Та що й казати... Нехай вона сама скаже про себе: “Український Центральний Комітет в Річі Посполитій Польській (Варшава, Алякс Руж б м. 9.) звертаєт ся до українського населення... з українним проханням піти на зустріч нуждам Українців-емігрантів з Великої України, перебуваючих на теренах Польщі і пожертвувати для них найнеобхідніші річи і продукти (одж, взуте, білизна, сукно, полотно, шкіра, паливо, борошно, крупи, збіжжє, сало, картопля, буряки, капуста, морква тощо).” (“Українське Житє” з 8. жовтня.)

Ось лемєт тих “бувших людей”, “славних нащадків Момоха”, що уміли приказувати, що уміли жити паразитами на шкірі працюючих тоді, як мали владу, а після позбавлення влади, крім жебрацтва зістали нідоного неспосібні.

Ось та гниль, яка бундою “отаманувала”, пила, гуляла, справляла оргії в Винниці, Кам'янці тоді, як французькі і польські зняряди владі на части тіла робітників і селян України і Галичині на славу ненажирливого молоха — світового капіталу.

Таке загробне скавуліне контрреволюції чуємо ми нині, після п'ятилітньої боротьби працюючих радянських республік за свою свободу, чуємо скавуліне тих, які продавали землі України французьким капіталістам, польській шляхті, які п'ять літ з дня на день дурили всіх і всі і себе самих, що радянська влада не прожне більше як кілька годин, тиждень, місяць... Дурили всіх, і лишались самі дурнями.

Радянська влада живе!

З трохиїтної завзяті горожанської війни вона вишла побідницею. З двохиїтної боротьби зі страшнішим ворогом, чим вся контрреволюція разом взята — з голодом, радянська влада вишла також побідницею.

Міліони робітничтв цілого світа з трепетом слідили за боротьбою Червоної Армії з контрреволюційними військами і з подивом і радістю вітали кожду її побіду, бо побіда Червоної Армії, була побідою всего поневоленого робітничтв.

І нині, в п'яту річницю жовтневої революції, світове робітничтво може зробити підсумки п'ятилітнього існування радянської влади, п'ятилітньої революційної боротьби, на героїчній посту якої стоїть вартоний, штаб революційної армії пролетаріату цілого світа — Комуністичний Інтернаціонал.

Жовтневий переворот в Петрограді започаткував нову епоху в революційній русі всесвітнього пролетаріату. Бунт революціонера-борця в жовтні 1917 року переродив пролетаріат фізично, а п'ять літ існування радянської влади переродили його духово.

Ленин: огнем і кровю в бою з послідньою царською твердиною вона спала пролетаріат і бідне селянство буржуазної царської імперії в боротьбі за своє визволення.

Жовтнева революція знала кайдани з поранених ніг пролетаря і селянина російської імперії і наділа їх на гладкі ноги гнобителя — царського генерала і поміщика.

Жовтнева революція перетворила раба в чоловіка, підчищеного в диктатора і випалила на чолі пролетаря п'ятраменну червону зізду, яка світить всім поневоленим цілого світа і сліпить очі всім гнобителям.

Жовтнева революція розпростерла червоний прапор над побідним чолом пролетаріату і бідного селянства радянської федерації і лупить під сей прапор поневолені цілого світа в їх боротьбі за своє визволення і за здійснене заповітів Карла Маркса, за здійснене ідей комунізму.

Довгий і тернистий шлях пройшли борці радянської федерації в своїй боротьбі з ворогом за п'ять літ існування радянської влади. Через тисячі трупів своїх товаришів і ворогів переступили вони, поки розторопили гиду контрреволюції.

І нині, перед гордим їх чолом хлиять свої голови не тільки приятелі але і вороги. Червоний прапор гордо повиває нині на радянських кораблях, які перепливають моря і океани. Червоний прапор радянської федерації гордо повиває нині в столицях капіталістичних країн на будинках радянських місій і посольств. Червоний прапор повивав над вілею в Рапальо підчас Генуєської конференції і буде повивати незадовго в Льозанні, куди на міжнародну конференцію по справах Близького Сходу прибувають і представники радянської федерації.

А в серці, в оніції будущей світової соціальної революції, в червоному Кремлі засідає нині Комуністичний Інтернаціонал і радить над плянами визволення всесвітнього пролетаріату з капіталістичної неволі.

Нині, в п'яту річницю жовтневої революції, в п'яту річницю існування радянської влади, пролетаріат цілого світа хлиять свої голови перед пашими і живими її борцями і зі всіх сторін земської кулі дунуть клячі:

Слава борцям за велике діло визволення поневолені! Нехай живе радянська республіка! Нехай живе радянська влада!

ЖОВТОБЛАКІТНЕ ХАМСТВО.

(Статя надіслана з Європи.)

(Жереда хамства. — Брехня на кождому кроці. — Слова і діла. — “Народні” політики. — “Не ридай а добувай”. — Хамська література. — Кого слухати?)

Ми люди прості і ніколи не любимо говорити поза очі. Але нас вестакі обидувачують в односторонности. Правда, ми робітники, стоїмо на класовому становищі і боротьба наша спрямована до диктатури працюючих мас, а тимчасом до уявлення праці згід кіхтві капіталу. Але рівночасно, ми не хамством пустими словами про нашу працю і її успіхи. Робота наша мольова і шперта. Навіть найнаекліпші вороги наші зі злобою признають, що ми більш чим дехто другий працюємо над освоєю широким робітничим мас і в цьому наша сила. Та ніколи ми не можемо промовувати всякі хамства, що творить ся у всіх верстах т. зв. суспільства. Богато ще є людей несповідних, які через свою темноту чи інертність тягнуть своє жите в ярмі чи то чужих, чи рідних галапаєв. Безперечно, ми розуміємо їх темноту і вживаємо всіх заходів, щоб наорудити їх. Бо вони невнуваті. Сили свої віддають марно через свої сліпі очі і ми встаеть в їх обороні. Боронімо часто навіть таких, що не навидять нас відв'єжені своїми “хлїбодавцями” чи патріотами-вожаками, бо ми переконані, що й сі біди “сліпі” прозріють.

Саме в сей час жовтоблакитно-націоналістичне хамство доходить до вершини свого розвитку. Колиб се хамство не було хамством, а чесною роботою в своїх рамках, ми мовчалиб. Та діло в тому, що головачі українського націоналізму безсоромно своєю працею показують нам своє правдиве обличє. До війни, ми менше помічали гідкы вишкы наших “народних ідеологів”, бо ми всі були загінотизовані їхніми солоткими словами. Брак загальної—всесторонньої освіти і класової з окрема, брак широкого світогляду і замкненість в вузькій націоналістичній “коробці” — не дозволяли нам побачити се, що ми сьогодні так легко бачимо. Політичні хамства були в нас від найдавніших часів, а жерелом їх була без сумніву гниль — претєсіяна українська інтелігенція, що вважала себе Мойсєєм народу. Галицькі пєсики-інтелігенти, як сказав великий Франко, плазували все на чотирох перед “владними світа сього”, по Віднях і Львових, а на двох кидали смілі—демагогічні фрази народова. І трагедія української інтелігенції не в тому, що вона окрема—“вища” кляса, а в тому, що вона виросла в рабстві і дуроті.

Хочете доказати? Будь ласка, найсвіжіші!

У Відні існує так званий “уряд диктатора” Петрушевича. “Уряд” самозвааний, бо ніхто його не встановляв, крім 4—5ох адвокатів. Під його наказами томлять ся на вигнанню тисячі нещасних галицьких селян і робітників по таборах, головню в Чехословаччині. Люди ходять обірані і голоді. Ім наділо вже скитати ся між чужими і вони рвуть ся до дому. Та пан “диктатор” не дозволяє. Нєдавно були випадки, що стрільці, які хотіли вертати в Галичину, петрушевичські офіцири передали чеській владі, як дезертирів, але в тім-же часі офіцири спокійно вертають до дому. “Майор” Шпайло і Котівч похлици безкарно і займили ся давнюю роботою: підпунктом та каваріанню політкою. Перед тижнем пригнали під багнетами цілу партию стрільців з Кошиць до тaborу в Позоєві, як небезпечних “большевишків”. Вислав їх “полковник” Стефанів, відомий тут агент чеської контррозвідки.

Галичина кипить. Там треба як найбільше людий праці. Але Петрушевич видає боєні накази: “Стояти на місці в Чехії!” Однак треба бути наливим, щоб думати, що підпункту боротьбу ведуть в Галичині петрушевичівці. Коли хто говорить так, то плюють йому в очі. Петрушевичівці політикують по повівствах з попаділками і за картами, по весільях, празниках і балах, а в містах по кавярнях, але акцію, боротьбу, ведуть люди, які в 99% не мають нічо спільного з віденським “урядом”, і в своїй важкій праці не поділяють ся навіть на партію приналежності. Без сумніву се елемент в більшости лівих настрій. Відомі причини не дозволяють нам ширше описати способи боротьби та її успішність, але колись історія докаже, що теперішні претенції та крики Петрушевича і Назарука—безлици брехні!

В 1920 році частина свідомих стрільців організувалася в боєні відділи і при допомозі чеських робітників підняла повстанє в Карпатах проти польської шляхти. Повстанє не вдалось тому, що Червона Армія відступила з Галичині і стрільці-повстанці були привєдєні повернути назад в Чехію. Зараже при допомозі петрушевичевських офіцирів часті їх була видана в руки польських панів на неминучу смерть, а частина розбігла ся. І на славу Петрушевича та його “штабовців” мусимо зазначити, що ще й до сьогодні “полюк” Стефанів і “генерал” Курманович вилвокують бунтарів і віддають в руки таких-же генералів, як вони, тільки польських. Кілька свіжих випадків було протятєм серпня і вересня 1922 року.

Ось маєте націоналістичну роботу! “Народні” політики “підкують ся” своїм народом. А неже так важко догадати ся, що подлу доноєнщю роботу в Канаді робить пін Крат під вмілим керіванем Назарука? Сеж незобулучні приятели з університетських часів 1905—6 року! Чи раз бачили ми тоді авантюриста Крата пінного похід руку з Назаруком?

А хочби той випадок, як пінний Крат одяг ся в ректорську магітлю і ножем різав старі картини в університеті, та палив научну бібліотеку! Назарук вихваляв його тоді похід небєсєк. І якже забути такого приятеля? Звичайню не можна. А хочете знати хто такий Назарук? Ось в коротких словах його праця за останні роки: 1915—1916—жандарм пера при Україні. Січових Стрільців. 1917—1918 вмітав куй гетьманського палацу в Київ, потім був петлюрівським міністром, пінний робітничу прєсу цензурую в Київ 1919 року і продавав Французам в Одєє Україну. 1919 року великий монархіст, що бив поклони Вільгельмови Габсбургів-Вишпваному в Кам'янці і навіть цілими ночами просиджував в його кімнатах на Новому Пляні, списуючи житецьше кандидата на український престол. Тогож року вірний і покрийний раб Петрушевича, горячий прихильник передачі галицької армії царському ген. Денікінову і маршотравник державної скарбниці в Кам'янці перед утечею з Петрушевичем до Румунії. За сі заслуги іменував його “диктатор” тайним полковником. (Факт! Глади тамні накази диктатури з вересня 1919 року.) І сей шпик, політичний ліхвар, любить часом орієнтуватись не тільки на Петрушевича, але і на — комуністів. Розумієт ся, все се робить він тихцем і пінше часто лізєт до молодих студентів, відлючєн з себе — “соціалїста”. Звичайню він робить се “на великий випадок”. Асекуруєт ся на будучє.

Один з українських радянських представників на міжнародній конференції в Ридлі 1920 року агадує в своїх споминах і Назарука, який там приїхав був заступати Петрушевича. Тоді Назарук сказав був: “Пін Вам треба признати, що у нас є люди чесні. А ми пронадемо, бо в нас сама свєлоч залишила ся...” (докладний відпис). Але се не шкідить тепер тому-ж Назарукови збира-

ти для свєлочи доларя і дия у-спішности збірки — єднатєся з доноєнками на українські дітотчі робітничі школи. (Сидів за одним столом з Ю. Стєчишним на зітінгу в Саскатуї. — Ред.) Що-ж? По радикальному! Не ридай, а добувай! Так сказав чудак Бобєрський, так каже і “уряд” Петрушевича. І Назарук не ридєє, а добуває, бо у Відні треба на “державну” роботу грошів. Складайте люди долари, бо відєські, парижські і лондонські прєститутки та каварї ждуть! Навіть позавождувались вже “міністри”. Ратуйте національних героїв!

Але не тільки в політиці націоналісти “чесні”. В літературі також. Треба було написати якийсь роман, щоб збудити народні маси — і ось, є! Чорносотєнськє, співоробітник “Рідного Краю”, націоналіст 1-го сорта А — Клим Полішук*) написав. Спін і написав. Роман “Отаман Зелений” — хроніка з вільвольної боротьби. Надрукували і пустили між людей. І заверєцали жовтоблакитні “критики”: “Талан! Талан! Що Вишпченко, що Коцюбинський! Полішук! Поет віри і надії! Небувалый талант!” А орган Петрушевича “Український Прапор” аж прів так вихваляв “народню епопею” — “Отамана Зеленого”, враз з “критиком” салим Грицаєм. Та нараз — скамдал. Спокійний (також) націоналіст проф. Л. Білєшкый докладно доказав, що Полішук викрав сього “Зеленого” в російському письменника Леоніда Андрєєва. Він точно цитує вав цілі розділи “Зеленого” Полішук і повісти Андрєєва “Сашка Жєгульєв” — і чудо! Одно і то саме. І такими краденими з чужих письменників “творами” годують націоналісти — народ. Нічого казати! Корн оригінальний! Література українських повнішків абагратла ся новим “письменником” і новим “твором”.

Жовтоблакитному хамству немає кінци. Брехня, демагогія і подлості, се, незобулучні методи їхньої “боротьби”. Нєжаль вєстакі вони напашають ся Українцями і то — “добрими Українцями”. Нас се не болить, а тішить. Бо ми знаємо, що чим більше з їх боку хамства, тим менше біля них вірних опєць. А відповідь робітничим, селянським і тероризованим галицьким стрільцям на всі жовтоблакитні хамства буде чесна — невпинна праця над освоєдмованєм працюючих класів і вікції — владї рад в червоній Галичині.

Ітерреволюційний стрілець.

ГРІБ КОНТРРЕВОЛЮЦІЇ

Нас, класово свідомих робітників обвиняють часто наші вороги в тому, що ми московські запроданці та все, що хочете, тільки не Українці. Доки докажемо “україньство” нашим протівникам, скажемо тільки одно: Українцями ми не перестали бути і не виступаємо проти української нації. Ми тільки поділяємо людей не по національностям, а по тому, хто бідний, а хто богатий. Хто працює, а хто дармує і визнає себе працюючих. Хто живе вільно, а хто поневолює другі нації. Наше гягло: всі люди однакові, всі рівні. І боротьба наша ведеть ся в сьому напрямку.

Але чому-ж ті славіні націоналісти так часто забувають про свої завданя? Чому вони такі своїх рідних з крові і кости братів поневолюють і мучать, не зважаючи на націо-

*) Не мінати з ним пролетарського поета Валєрїана Полішук, що живе на Радянській Україні. — Ред.

РОЗВИТОК ОСВІТНОЇ ПРАЦІ СЕРЕД УКРАЇНЦІВ В СОВІТСЬКІЙ РОСІЇ.

Короткий історичний огляд на підставі матеріалів Українського Центрального Бюро в Москві.

(Від Редації. Попередню статтю написав для "Українських Робітничих Вістей" тов. Осип Букшований, про якого наш берлінський кореспондент пише слідуюче в дописці до статі: Ваш кореспондент скористав з побути тов. Букшованого в Берліні та попросив його написати для наших канадських товаришів статтю про життя українців в Р.С.Ф.С.Р. поза межами України. Тов. Букшований як бригадир У.С.С. грав чималу роль в українсько-польській війні і по переході галицьких військ до Дніпрова перейшов до польських військ. По короткій побуті в Харкові жив вітак в Москві, де був управителем "Галицького Бюро", потім працював в Профінтерні а при кінці був завідателем української секції при Комісаріаті Національних Меншостей.)

Наколи ми згадуємо про українське населення на території Р.С.Ф.С.Р., то ми маємо на увазі українське населення, яке живе поза межами У.С.Р.Р. на територіях окремих республік і областей, входячих в склад Федерації Радянських Республік. По статистичним даним за 1920 рік, кількість сего населення доходить приблизно до 8,500,000 душ.

Вона розкинена по всій території Р.С.Ф.С.Р. ось як. Південну частину курської та воронізької губерній, які межують з Полтавщиною і Харківщиною, замешкують Українці збитою масою так, що в деяких повітах творять вони около 90% всего населения. Се є населення, яке зпокинуку заселює ці землі. Так звану Кубансько-чорноморську область заселяють здебільша потомки колишніх запорожських козаків, які переселились сюди після зруйнування Січі царцею Катериною. На схід в Ставропольській губернії, межують з Кубанцями переселенці з України вже з новіших часів. Далше йдуть одні тільки переселенці, які вимандрували з України в різних часах, включно до 1914 року. Се були безземельні або малоземельні селяне з різних губерній України, якими заселявав царський уряд новозагарбанні простори в далекій Азії. Се була хитра політика царського уряду, який убивав відразу двох зайців. З одного боку, усував він з України сільську бідноту, яка вже зловним оком почала глядіти на величезні панські маєтності, а з другого боку, заселенням азійських степів європейським населенням, надавав уряд тим просторам "руський" характер. І сама біднота йшла дуже радо в далекі, незнані краї, бо одержувала там переважно найкращі земельні ділянки. Таким робом поступенно заселялись українськими переселенцями широкі простори над Волгою, переважно по східній її боці, в саратовській, саратинській, царинській і астраханській губерніях. Далше на схід маємо українські колонії в східній частині Туркестанської і Кіргізької Республіки і по всій Сибірі, почавши від уральських гір аж до Байкальського озера, по обох боках великого Сибірського залізничного шляху.* Окрім вище згаданих територій, які заселяють більшими збитими масами, живуть Українці невеличкими гуртками в більших містах Росії, як в Москві, Петрограді і ин. В своїй переважній більшості, українське населення в Р.С.Ф.С.Р. займає ся uprawою землі, тільки в містах маємо робітничий елемент і то переважно зєліничини.

Се вже загально відома річ, що народна освіта в царській Росії стояла дуже низько. Зі всіх європейських держав, одна тільки Сербія виказувала вищий відсоток неписьмених від Росії. При тім належить додати, що відсоток неписьмених все більше зростає, чим далше ми посували ся на схід Росії. В той час, коли на сотню душ населения, в прибалтійських провінціях було пересічно 80 письменних, то вже в азійській Росії було тільки 10, а на сотню туземних жінок, була всего тільки одна письменна. На жаль, статистика за 1913 рік, з якої черпаємо сі дані, не виказує степеня освіти серед окремих народностей. Та вже з того ондого факту, що українські переселенці замешкували далше на схід положені провінції Росії належить догадувати ся, що вони також належали до тих національностей, які виказували 10 письменних на сотню. Розуміється, що про освіту на рідній мові нема що й казати. Обмежена щодо українського друкованого слова, були однакові як на Україні, так і в Сибірі.

Так виглядала освіта серед українського населения, в царській Росії. Перша, мартова революція, не встигла нічого зробити для піднесення освіти взагалі. Тільки окремі народности, користуючись ослабленим центральним державним апаратом, приступали на власну руку до організації освітніх установ на рідній мові. Місцеві українські елементи, при допомозі полонених Галичан, приступали в більших центрах Сибіру, Туркестану і Кубані до організації так званих "Національних Рад", які побіч політичних, ставали собі і культурно-освітні завдання. Та проте ті національні ради в освітній справі майже нічого не зробили, бо діяльність їх обмежувала ся тільки на міста, де вони перебували, і де звичайно дуже мало було українського елементу. Клуби, а при клубі драматичний гурток і хор, се все, що вони змогли організувати.

Тільки друга, жовтнева революція відчиняє як найширшим працюючим масам всіх народностей шлях до здобуду освіти й культури на рідній мові. Уже в перших днях свого урядования, Рада Народних Комісарів Р.С.Ф.С.Р. видає декрет про загальне й обовязкове навчання. При тім влада входить з того задляння, що, в державі з багатовою народностями, народна освіта тільки тоді може успішно поширювати ся, поскільки навчання ведеть ся на найбільше зрозумілій мові для населения, то є на рідній мові. Зараз після видання декрету приступает ся до організації окремих центральных бюр освіти при Наркомі для кожної народности, які об'єднують ся в Раду народностей не руської мови (Совнацмен). Рада входить в склад Народного Комісаріату Освіти на правах окремого відділу. Кожде національне бюро має завдане переводити всі розпорядження Наркомоса, приновляючи їх до потреб і окремишностий даної народности. Іншими словами кожде національне центральне бюро, через підчинені йому органи в губерніях і повітах з національною меншістю даної народности, дає про організацію шкіл, в першу чергу народних бібліотек, театральних гуртків, клубів, читальень і т. п., видає шкільні підручники й прочу літературу й заосмотрює нею школи й бібліотеки, закладає підтехнікуми** для підготовки учительських сил, на правляє молоді у вищих школах***, скликає зїзди робітників освіти, на яких випрацюють ся програму й методи для дальшої освітньої праці серед своєї народности. Таким робом кожде центральне бюро освіти, координуючи свою роботу з роботою Наркомоса, дає про заспокоєне всіх культурно-освітніх потреб своєї народности та зарозом дає напрямок всій освітній праці в національних межах.

В таких то рамках веда ся й праця Українського Централь-

ного Бюро Освіти (в скороченому У.Ц.Б.). В тих часах, коли воно приступало до праці, майже всі території заселені українським населенням, або були заняті білими арміями, або безпосередньо находили ся в прифронтовій полосі. Рзуміється, що при таких обставинах про працю в ширшій масштабі не могло бути й бесіди, тому що У.Ц.Б. було відірване від тих губерній, в яких мало воно вести свою працю. Се був кінець 1918 року і цілий 1919 рік; коли вся Сибір майже по саму Волгу була занята Колчаком, на степах північної Кіргізької республіки оперував Дутов, вся Кубань була в руках Денікіна а Воронізьська і Курська губернії були тереном завязтих боїв аж до початку 1920-року. Національні ради, які задержали ся були в Сибірі ще з часів першої революції, з приходом Колчака, були зліквідовані. Зліквідував їх Колчак, який, борючись під прапором "єдиної неділимой" царської Росії, не признавав ніяких прав українській мові. Тільки в Туркестані, де задержала ся радянська влада, українська секція продовжувала свою працю. В Ташкенті, столиці Туркестану, згуртувалось кілька сот зєліничинів для культурно-освітньої праці коло "Робітничої Хати", а для їхніх дітей було заложено українське школи.

На протязі 1920 року вся територія Р.С.Ф.С.Р. була очищена від білих банд. І тільки тоді могло У.Ц.Б. приступити до широкій і успішній діяльності. В першу чергу приступлено до організації українських секцій на місцях, які під керіваном У.Ц.Б. мали організувати освітню працю в губерніальним чи то повітовим масштабі. Та праця ся не була зовсім легка. Не було так легко з Москви піддержувати звязок з далеким віддаленим сибірськими губерніями, з Туркестаном і з Кубаню і ведене організаційної праці шляхом одної тільки перепіски, не давало виглядів на великі успіхи. Щоби зарадити цьому, У.Ц.Б. вислало на місця фахових інструкторів, які згідно з одержаними інструкціями організували секції, давали вказівки як закладати школи, бібліотеки, читальні, і як вести в них працю, як організувати курси для підготовки учителів і при тім розвідували про дальші освітні потреби. Звичайно на таку поїздку забирають інструктори зі собою більшу кількість шкільних підручників і иншої літератури для бібліотек. В селах з численним українським населенням де були вже старі школи, там змінювано викладову мову на українську, поскільки найшов ся учитель, який знав мову. Всю літературу необхідно для ведення праці, У.Ц.Б. частинно одержує від Наркомоса України даром, а частинно закуповує в Державнім Видавничстві України.

При кінці шкільного року в 1921 році було всіх культурно-освітніх установ, то є шкіл, бібліотек, читальень і т. п., поверх 300. Розуміється, що та цифра в порівняно до кількості українського населения була дуже низька. Та коли зважити, що українське населення творить робітничу і селянську масу, серед якої майже зовсім не було культурно-освітніх робітників, що з причини великих віддалень від зєліничин, до деяких повітів трудно було дібрати ся, та що ще в 1920 році були повіти, де небуло майже ні одної української книжки, то при таких умовах, після першого року праці, навіть ті невеличкі результати належить вважати двояколітими. Великим успіхом було се, що в шкільному році 1920—21 було зорганізовано два підтехнікуми, один на Кубані і один в царинській губернії, та крім того було проведено кількімісячні курси в Туркестані і Сибірі для підготовки майже фахових учителів з українською мовою та літературою. Таким робом підготовували новий кадр учителів, можна було приступити з початком шкільного року 1921—22 до відкриття цілої низки нових шкіл.

В тім році кількість всіх культурно-освітніх установ, в порівняно до минулого року, збільшилась в три рази. Загальна їх цифра вносила понад 1000 установ. Найкраще розвинули свою роботу в тім році секції на Кубані, в Туркестані і Сибірі. В одній тільки омській губернії в Сибірі функціонувало поверх 80 шкіл. Теж і в Поволжю почала наладжувати ся освітня праця і особливо гарно розвинула ся вона з початком року в саратовській губернії. Та зрештою год, який панував в цілім Поволжю, в короткім часі зруйнував майже всю дотеперішню роботу. Частина населения винудила, частина розбігла ся, а з тою частиною, яка ще була залишилась на місцях, годі було приступити до освітньої праці. В воронізьській губернії тільки в сім році заложено українську секцію, яка вкліла всіх заходів длятого, щоби з початком шкільного року відкрити кількадесят шкіл в різних повітах. По всій території Р.С.Ф.С.Р. функціонувало в сім році 350 українських шкіл. З початком шкільного року 1922—23 буде вже працювати около 900 шкіл, так як вже все необхідне зроблено длятого, щоби відкрити між иншими на Кубані около 400, а в воронізьській губернії 40 нових шкіл.

Вигляди на дальший розвиток українського шкільництва в Р.С.Ф.С.Р. стоять з кожним роком все кращі тою, що початкові, найтрудніший кроки вже зроблені, а по друге, то справою зацікавив ся Наркомос України, який в дальшій праці У.Ц.Б. запевнив свою допомогу. Уже в біжучім шкільному році віддала Україна в розпоряджене У.Ц.Б. в своїх підтехнікумах 500 місць для підготовки нових учительських сил для українських шкіл в Р.С.Ф.С.Р.

Так приблизно представляє ся сучасне положення і вигляди на дальший розвиток українського шкільництва в Р.С.Ф.С.Р. Одначасно з працею на полі шкільництва ведеть ся і праця на полі позашкільної, або так званої політичної освіти. Сюди належить організація радянсько-партійних шкіл, бібліотек, клубів, читальень, театральних гуртків, курсів для неписьмених і т. п. В сім році існувало по всій території 50 окремих бібліотек, з того 4 в Москві, 10 клубів, около 500 читальень, 10 постійних театральних труп, около 70 аматорських театральних гуртків. З браку букварів для дорослих, до сього часу вели ся тільки при трох школах в Сибірі курси для неписьмених. Та в найближшому часі зарадити ся і сьому лихові, бо повинен надійти для У.Ц.Б. з Києва появивший ся з друку новий буквар для дорослих.

Ще належить дещо згадати і про українську пресу в Р.С.Ф.С.Р. Якраз на ролі журналістики як найбільше давав ся відчувати брак фахових сил і тому всі зусилля в тім напрямку не могли дати бажаних результатів. Першим журналом, який виходив в Москві, був "Вістник українського відділу Народного Комісаріату національних меншостей". Він виходив в 1918—1919 р. і появилось всього 10 чисел. В 1920 році виходив в Сибірі журнал видаваний Галичанами, який головню займав ся галицькими справами. "Нове Житє", се була стінна газета, видавана ще й в тім році в Вороніжі, яка була ще тим цікава, що зиходила, не друкована на машині, тільки писана рукою. Досього часу виходить тільки одна газета, в Акмолинську в Кіргізі, яко орган місцевого Виконавчого Комітету. Перша сторінка виходить на російській мові а друга на українській, при тім з двох рижних редакцій. В короткім часі повинен почати виходити журнал при У.Ц.Б. в Москві за редакцією тов. Гадзінського, посвячений виключно справам освіти.

Сей короткий реєстр одних тільки фактів і цифр сам за себе багато говорить. Не минуло ще п'ять років і вже за сей короткий час з нічого виростає солідна підстава для великого діла освіти робітничих та селянських мас. Без освіти працюючих мас нема поступу, а освіта найкорше поширюєт ся, наколи вона ведеть ся на рідній мові. Так каже влада робітників і селян. І тому мова "мужиків і пастухів", яка на протязі ці-

лих століть не мала права вийти з поза стін робітничих нор і селянських стріх, з переходом владі в руки тих самих робітників і селян, стає на рівні побіч инших мов. Брак робітників освіти, годод та холод стоять ще на перешкоді скорому поширенню народної освіти. Та працючі маси вже самі починають розуміти вагу освіти. І не зважаючи на ніякі недостатки й перепони, мільони сих нікому незнаних героїв своєю незломною волею і невпинною працею промочують шлях для свого власного і загально-людського добробуту. Бо вони покладали надї тільки на свої власні сили та на допомогу таких самих як вони робітників і селян инших країн.

Осип Букшований.

П'ЯТЬ РОКІВ БОРОТБИ І СТРАЖДАНЬ.

Мов водопад рев, мов битий гук кровавий, Так ніші молоти гремлять раз у раз, І п'ядь за п'ядою ми місця здобували; Хоч не одного там калічани ті скали, Ми далі йшли, ніщо не спинювало нас.

Іван Франко.

І в дійсності ці слова покойного українського народного письменника не можна нікому більше приписати, як великим кам'янам-комунарам пролетарсько-комуністичної революції в Росії.

Історія людського життя і боротьби різних народів не памятає такої жорстокої і завзятої боротьби, якою була ся класова боротьба капіталістичної класи за вдержане свого панования з одної сторони, а робітничої класи за здобуте свободи, рівності і справедливості для працюючого люду Росії — з другої.

Міський пролетаріят і селянство Росії пережили, протягом сих п'ятих років жорстокої і завзятої боротьби зі своїми відвічними ворогами — капіталістичною класою — багато страшних днів і годин. Пролетаріят і селянство Росії терпили не лише від білого кровавого терору всіх і всіх, котрі мали і ще мають владу в своїх руках, але вони терпіли також і від недостатків і голоду — страшного голоду, яким наділяла їх така мати природа.

Росія була обведена сильним залізним ланом. Чорна реакція перла з гори, з долини, з боків і пераз здавалось вже, що російський пролетаріят же доля ларських комунарів. Всесвітня буржуазія була вже певна, що нині завтра зловить великого комунара за горло і справить собі величавий пир. Богато разів всесвітня буржуазія (в тім числі і українська) вже святкувала свою побіду над революцією, але се було передчасно.

Провалена на цій пролетарській світ Червона Армія розірвала залізні ланки, розбила камінні мурі, котрими замурували були Росію "цивілізовані християни" і правда побідила.

Вірність своїм комуністичним принципам побідила всякі буржуазні страхи. Віра в свої і лише в свої власні сили і свої мозолисті руки, потрясла цілим буржуазним світом і принесла побіду для героїв революції.

Не зважаючи на всякі жорстокі насильства зі сторони буржуазії, не зважаючи на всякі підлі брехні "своїх" і чужих, — героїська Червона Армія йшла вперед.

І п'ядь за п'ядою ми місця здобували; Хоч не одного там калічани ті скали, Ми далі йшли, ніщо не спинювало нас. І всі ми йшли, що своїми руками Розбіємо скалу, роздробимо граніт.

КОМУНІСТ. РУХ В НОРВЕГІЇ.

По своїй організованості робітничтву маленької Норвегії стоїть на почесному місці в робітничому русі. На 2½ міль населена в Норвегії припадає 400,000 робітників, що працюють в одній лише промисловості. Сюди не входять сільсько-господарські робітники. З сих 400,000 душ (включаючи сюди членів родин) — не менш 160,000 — членів спілок. Члени профспілок здебільшого колективно входять в робітничу партію, що є секцією Комінтерна. І тому робітничу партію нараховує багато членів, що не переживає ще меншевських традицій. Комінтерн вже давно настанове покладає кінець сьому колективному членству.

Норвегська комуністична партія (б. соціял-демократична партія) вступила в сьому році в 35 рік свого існування. Коли підчас світової війни (в 1916 р.) в Норвегії виникли великі заколоти на ґрунті продовольчих труднощів, соціял-демократична партія відмовилась від керівання сям масовим рухом. Те-ж було і в 1917 році, коли революційна хвиля з Росії добігла до тихой Скандинавії, де раптом виникло повстання серед солдат, що поставили вимогою організацію рад. Центральної провідний орган с-д. партії негативно поставив ся до сього руху. Але в самій партії працювала активно добре організована меншість, котрути на зїзді влада ся зорганізувати більшість.

В березні 1921 року зїзд ухвалив тези Комінтерна 281 голосами проти 20.

Не зважаючи на труднощі руху (для того, щоби проїхати з півдня на північ Норвегії потрібно 5 днів) пропаганда провадить ся успішно за допомогою спеціального агітаційного апарату, що включає цілу мережу шкіл.

Істнуючи досі в профспілках клуби активних членів партії нині реформовані в комуністичні ячейки.

При останніх виборах до райхстагу (літо 1921 р.) гойоси розподілені були так: робітничі партія — 29 мандатів, праві соціялісти — 8, консерватисти — 57, ліберали — 28, аграрії — 17, народна партія — 2 мандати.

Норвегія переживає острую економічну кризу. Валюта її стоїть дуже високо, і саме через те продукти норвегської промисловості і лісового господарства не знаходять ніде збуту. В Норвегії, як і по инших краях, капіталісти давно вже почали наступ на робітничество. Атаки на заробітну платню і 8-годинний робочий день привели торк вилітку до великого, що охопив всю країну, страйку, в якому брало участь 120,000 професійно-організованих робітників. Але вони змушені були припинити страйку по 2-ох тижнях з досить скрупилими наслідками. Після сього підприємці встигли вже ще більше знахачити, тим більше, що керівники профспілок, під впливом більшого безробіття ухилили ся від дальшої отвертої боротьби і дали свою згоду на організацію примусового третейського суду для соціальних конфліктів.

Збори делегатів революційних фабрично-заводських комітетів в Німеччині.

Дня 17. вересня в Берліні відбули ся збори делегатів революційних фабрично-заводських комітетів для вибрання загально-державної комісії сих комітетів.

Загально-державну комісію утворено для організації активнішої самопомогі робітників проти дорожнечі. Всього на зібранню було представлено 33 округи Німеччини.

Всіх делегатів з рижних кілчів Німеччини було 188, з них 133 комуністів, незалежних соціялістів — 16, соціялістів більшости — 5, безпартійних — 35. В докладах з місць вказувано було на безробітте, що насувається. Загально державну комісію вибрано з 26 членів. Всіма голосами постановлено владі ся до робітників з відозвою.

ГОЛОВА РОБІТНИЧО-СЕЛЯНСЬКОЇ РЕПУБЛІКИ ПРИ ПРАЦІ.

М. І. Калітін з женою працюють на полі косяю і граблями.

* Ще й далше на схід від Байкальського озера живуть переселенці над рікою Амур на так званих "Зелених Кіаїні", однак ся територія належить вже до республіки Далекого Сходу.

** Підготовчі технікуми то є учительські семінари.

*** З правля направляють кандидатів у вищі школи партійні і професійні організації. Національні меншости мають право, через свої центральні бюро освіти, писати туди ще певну кількість кандидатів.

Р. Васильченко.

ГЕГЕМОНІЯ ФРАНЦІ НА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНТИНЕНТІ.

(Стаття написана для "Укр. Робітничих Вістей".)

Перед імперіалістичною війною Франція була державою, котра в міжнародному господарстві мала активи в сумі понад 50 мільярдів золотих марок. Доходами з цих активів врівнювала Франція дефіцит свого торговельного балансу. Підчас війни закордонні гроші зужито для воєнних цілей, майже половину (понад 20 мільярдів) stratila Франція через повалення царату, бо Радянські держави заявили, що вони довгів царського уряду не заплатять. Понадто заграничні довги держави зросли через війну до 30 мільярдів золотих марок, а в внутрішній довг до 275 мільярдів паперових марок. Самі відсотки цих сум вимагають майже половини всіх державних видатків.

Щоб виповнити свої обов'язки, Франція, що колись була державою рентайрів, мусить стати експортною державою, мусить отже продавати за кордоном промислові вироби а то тим більше, що вона не має надіє скоро погасити від Німеччини репарації.

Промисловому розвитку Франції сприяє дуже територіальний прибуток, котрий припаде їй на підставі Версальського договору. Через прилучення Альзасії і Лютарингії припаде їй такі багаті терени з залізною рудою, що Франція друга по Америці може продукувати найбільше заліза а саме залізну руду, не менше сталі і сирце заліза. І дійсно отсі промислові галузі зросли сильно в останніх роках. Однак для зросту цих промислових галузей мусять французькі промисловці забезпечити собі вугіль.

Франція перед війною змушена була майже третю частку вугля потрібного для своєї промисловості закупити в Англії та половину коксу в Німеччині. Умови для розвитку французької вуглевої промисловості не доволі некорисні, тому теж Франція і тепер відчуває дуже конкуренцію англійського і бельгійського вугля. Головно брак коксу, якого не можна переробити з французького вугля, дає їй ознаки французької залізної промисловості. Задля того не відновлено теж продукцію коксу в провінції, котрі підчас війни були знищені, так що тепершня продукція коксу в Франції не перевищує третю частку передвоєнної продукції. І прилучене Сарської країни не змінило цього положення залізної промисловості, бо тамешний вугіль не надає їй до переробки на кокс, котрий потрібний відливарням заліза. Промисловість цього краю сама спроваждала перед війною кокс з Рурського краю, який на разі належить до Німеччини. Прилучене отже Сарської країни єще збільшило потреби французької промисловості на кокс. Крім сего і Альзасія і Лютарингії, котрі перед імперіалістичною війною отримували кокс з Рурського краю, потребують велику кількість коксу. Сама продукція вугля в північній Франції сильно впадала завдяки воєнним знищенням. Некорисні природні умови спричиняють, що її не відбувають, бо вона не оплачується. Єще перед війною Франція спроваждала вугіль з Англії і Бельгії, бо він був дешевший. Прилучене Альзасії і Лютарингії принесло Франції нові сирівці, залізо і каал; однак Франція не отримала тих вуглевих країн, котрі заосмотрували отсі промислові галузі в вугіль. Як ми вже зазначили, Сарська країна, котру прилучено тимчасом на 15 років до Франції, в передвоєнних часах сама зуживала вугіль, котрий там видобували. Їй прилучене пересунуло даше границі Франції ближше до Рурського краю. З сєї причини її посідає для Франції таке важке. Тому, що залізо знаходиться на сході Франції, з яким границі Рурський край, отже Рурський вугіль,

залізна промисловість мусить сконцентруватися на сході. Через те французьким промисловцям потрібна контрола над Рурським краєм, бо вона освободить їх від залежності від німецької вуглевої промисловості, котра перешкаджає розвоєви французької залізної промисловості. Тоді то вони могли-б контролювати велику залізну промисловість цього краю, головню ту, що переробляє залізо і урегулювати цілу продукцію заліза, вугля та їх збут після своїх поурб. Рівню вони досягнули-б вплив на значну частку німецької хемічної промисловості (каалі, азот, фарби). Так то і решта Німеччини полала-б в залежність від французького імперіалізму, бо Франція мала-б в своїх руках найважливіші німецькі сирівці, між ними вугіль і хемічні сирівці. Промисловість і сільське господарство Німеччини були-б тоді цілком залежні від Франції.

На конференції в Лондоні Пуанкаре не міг перевести своїх планів, задля протилежності Англії. Тому то Франція спричинила наступ Турків в Малій Азії і там вона вдарла на доволі слабе місце свого англійського суперника. Бо Англія є в Малій Азії дуже слаба. Аналогічно в під економічним зглядом тимчасом незалежна від Англії. Франція однак через своє ізолюване становище не в силі освободитись цілком від залежності від Англії. А Мала Антанта не має зараз той ваги під економічним і світово-політичним зглядом, щоб вона разом з Францією могла переважати англійський вплив. Дотепер збільшене цього блоку через прийняте Німеччини і Р.С.Ф.С.Р. утворить реальну основу для зміни політичної і економічної констеляції в Європі і на цілому світі. Так то повстала ідея гірничого тресту, котра тепер дозріває. І пропагує Стіннес, котрий тут зійшовся з Пуанкаре.

Сей гірничий трест захопить теж шлеско-подемську промисловість, котра тепер зависима від французької важкої промисловості, він теж стремітиме до зв'язку з Р.С.Ф.С.Р., котра побіч руди і металів має єще ропу (нафту). Франція не має ропи, а модерної війни не можна вести без ропи. Тому Франція мусить освободитись від залежності від англійсько-американських нафтових трестів. Через те теж французька група Маршала, котра є експонентом французьких інтересів в Бориславі, обєдналася з німецькою нафтовою групою Деаг.

Се нове угруповане в Європі єще не достаточо підготовлене, ні під політичним, ні під економічним зглядом. Тому теж і його переведенє єще трудне. І в самій Франції воно єще має противників. А з тими противниками мусить числитись і Пуанкаре, котрого видарив на міжнародних конференціях ми звичайно не розуміємо. Іх можна доперва зрозуміти, коли ми ближше запінаємось з фінансовим положенням французького уряду. Французький уряд потребує дуже грошей на покритє своїх видатків. Так правительствена партія, т. зв. "Національний блок", як теж промисловість і фінансовий світ пожирють великі суми, котрі вставлені і в репараційний стан, отже в сей стан, котрий мала-б заплатити Німеччина. Зразу уряд зуживав посередні податки на покритє цих видатків. Але вони не вистарчили до сего. Буржуазія і селяни знова не хочуть платити безпосередних податків. Франція для покриття своїх видатків не видавала нових банкнотів, а помагала собі короткотриваючими позичками (облігаціями), котрі уряд старається замінити на

позички, розложені на ряд років. Отсі облігації Франція завдяки своїй знаменитій банківській організації ужокожувала в найширших народних верствах. Уряд отже не платить своїх обов'язків, а в день платності замінє старі цінні папери за нові. Однак сей обман удаєся уряду через те, що нові облігації, за які відмінюється старі, дають їх власникам більші зиски. Так то уряд підтримує віру власників цих облігацій в своє багатство, яке властиво являється титулом державного довгу. Щоб їх утримати і далше в сій вірі Пуанкаре мусить домогатись немілосердно від Німеччини заплаченя репараційних сум та спротивлятись всякому влодрядкованю репарацій, котрі могли-б захитати довіре французького горожанина до свого уряду.

Натиск-французького уряду на Німеччину зовсім не є суспільний його плян. В нім висловлюється сї лише боротьба о гегемонію в новому гірничому тресті. Французька важка промисловість побоюється сї конкуренції німецької, яка має ліпші умови для свого розвоєву. Тому французькі промисловці використовують свою політичну перевагу для організації гірничого тресту в напрямі бажанню для Франції: Великі жадає Франція є формою натиску Франції в тому напрямі на Німеччину. Для забезпеченя своєї гегемонії французька промисловість мусить розбити і таким способом ослабити Німеччину. Тому то Пуанкаре домагає ся установленя цлого кордону, котрий розділяв би Рурський край від решти Німеччини. Передовсім французька промисловість хоче захопити Рурський край вже задля сього, що легше його опанувати під капіталістичним фінансовим і політичним зглядом, як такий великий економічний комплекс, котрим є ціла Німеччина. Рурський край, се край з великою сильною промисловістю. Маючи його в своїх руках французька промисловість надіється, що її дуже легко удасть ся розширити свою гегемонію і на решту Німеччини. Для сїх цілей вона позискає Стіннеса, котрому зазначено відповіду участь в зисках. І лише не на руку уряд Вірта, задля його англійської орієнтації. Тому преса Стіннеса, і що до того порозумілася з французькими імперіалістами і жадає усуненя Вірта.

Плян французької важкої промисловості цілком ясний. Через занятє Рурського і Ренського краю вона хоче стати найсильнішою економічною силою в Європі та під економічним зглядом опанувати середню і східну Європу.

Саїд тепер вяснити, чому німецький капітал годиться на ті пляни французької важкої промисловості. Звісно, що через поразку Німеччини в імперіалістичній війні, німецький капітал стратив велику частку капіталістичних колоніальних країн. Німецьке народне господарство сильно потерпіло через рабункову господарку під час війни. Крім сього воно stratило майже третю частку своєї вуглевої, майже дві третини своєї продукції руди, 15% своєї сільськогосподарства, свої колонії і свою флоту. Воно отже задля того stratило свою рівновагу. Далше добиває його експорт капіталів, котрий спричиняє упадок марки, що потрібний капіталістам, бо в сей спосіб вони задержують свою собістність до конкуренції на світовому ринку. Упадок марки се для німецьких капіталістів, котрі задля сил робітничого руху не можуть зменшити робітникам заробітної плати та продовжати робітничий час, а посередним шляхом зменшити заробітки, знизити дійсну заробітну плату робітників. Німецьке народне господарство мало вправді змогу забезпечити собі сирівці і досягнути свою незалежність від західно-європейського капіталу шляхом економічної і політичної злуки з Р.С.Ф.С.Р. Німецький капітал не пішов на сей шлях і попав в щораз збіль-

шаючи ся зависимість від західно-європейського капіталу, котра створила ґрунт для французьких плянів.

Заходи до порозуміння між німецьким та французьким і англійським капіталом тривають вже через довгий час. В Лондоні вже рік тому назад Стіннес недавно тому, заявив, трих він хотів забезпечити німецькому капіталови роллю посередника в експлоатації Радянських републик. Патріот Стіннес недавно тому, заявив, що німецький капітал не якяється ся занятя Рурського краю Французами, коли Пуанкаре домагає ся в Лондоні занятя гірничих заводів. Коли лише Пуанкаре в Лондоні підісе се жаданє, сейчас ціна гірничих акцій на берлінській біржі підскачила о 100%. Здійсненє сїх плянів мають німецькому капіталови забезпечити сирівці та златі в найбільшій світовій залізній промисловості. Сим він хоче заступити свої анексіонні пляни — прилученє бельгійських і французьких вуглевих теренів — котрі їм не вдалось задля поразки Німеччини в світовій імперіалістичній війні, він вдовольняє отже участю в їхній експлоатації. Німецький капітал, котрий тому кілька місяців не хотів допустити до участі своєї держави в німецькій промисловості, якою ся хотіла виконати свої обов'язки, належені на ньому в Версальському договорі, тепер хоче відступити п'яту частку своїх акцій французькій важкій промисловості, бо бачить в тім можливість для полученя прибутку.

Порозумінє між німецьким і французьким капіталом переводить конерс Стіннеса, до якого надежить і німецько-люксембургське гірничє і гутничє товариство, котре вже перед війною мало зносини з французьким капіталом. Воно є одне з найбільших і найбільш вестернових капіталістичних підприємств в Німеччині. Отсе підприємство продукує величезну скількість вугля і коксу, має великі залізні заводи, корабельні верстати і дуже добрі кораблі.

Так то задля прибутку годиться ся німецький капітал на зависимість від французького. Здійсненє своїх плянів переводить німецький капітал на основі постанов Версальського договору, котрі обов'язують імперію державу до доставки товарів для знищення французьких провінцій. Отсі доставки, котрі переводять приватні фірми на дорученє Французів, мусить німецький уряд заплатити. Тепер заключив Стіннес з Французом Ліберса договір, котрий передає велику частку достав консернових Стіннеса. Від сїх достав Стіннес дістає 6% "провізії". За його достав мусить отже заплатити німецький уряд. На підставі умови, котрий заключив вбійний Ратейав з Французами в Вісбадені, достави німецькі винесуть до 1926 р. 900 мільонів золотих марок, з яких 500 мільонів золотих марок припадає на такі договори, як тепершній договір Стіннеса. Отже з тих 500 золотих мільонів припадає до 1926 р. понад 300 мільонів золотих марок, тобто більша половина. Значить німецький уряд мусить заплатити Стіннесови до 200 мільярдів паперових марок. В замін за се німецький уряд не получає нічого, бо Французі одну частку сїх достав дістають наkonto німецьких репарацій. Німецький бюджет, мимо сього, що Німеччина репараційних сум доси єще не платила, виказує дефіцит в сумі 44 мільярдів паперових марок. Так то німецький уряд на другий рік мусить вже заплатити за його достави. А Стіннес, котрий з дорученя французького уряду має тепер контролу на репарації і німецьку продукцію, при помочі французьких штиків видустить сю суму від свого уряду. Наслідком отже сього договору буде погіршенє німецьких фінансів. Нових податків уряд не може завести, бо дотепершні є дуже високі. Уряд мусить отже друкувати нові банкноти. Вже тепер уряд видає понад 3 мільярди паперових вот денно. Се і далше

обнижає курс марки. Збільшаючи ся курс марки найбільше пізнати на тім, що тепер вже не хватає грошевих знаків, що фірми задля сього не можуть виплачувати заробітної плати.

Марка тратить своє значенє і в внутрішній торгівлі. Купці жадають заплатити в закордонній валюті. Теперішнього положеня німецького народного господарства не змінить деж загранична позичка, бо за неї треба буде платити відсотки і саму позичку треба буде колись звернути. Тимчасом німецький торговельний біланс є пасивний. Одинокий засіб капіталістичної держави для заплати своїх обов'язків і експорту, вносить тепер всього одну третину передвоєнного стану, крім сего німецькі експортери задержують закордонну валюту за кордоном.

Як відомо упадок марки уможливив конкуренцію німецької промисловості на закордонних ринках. Договір Стіннеса, як і другі подібні договори, котрі заключили тепер німецькі промисловці з французькими — утворено теж німецько-французький калі-трест — спінить експорт. Бо ті договори мають основну платіжню в французьких франках. Через те поволі дійдемо в Німеччині до товарних цінь, котрими платять на світовому ринку. Бо і другі промисловці за приміром Стіннеса піднімуть ціни. Отже дорожчає зростає. Вже і тепер задля підвищення цінь на вугіль і заліза безробітє збільшає ся, головню в текстильній, машинової і харчєвій промисловості. В деяких галузях промисловості закордонна конкуренція побила німецьку промисловість в самій Німеччині. Головно відчуває се залізна промисловість. Тут вже імпорт перевищив в останніх часах експорт.

Для німецького робітника означає се нові злидні: продовженє робочого дня і скороченє дійсної заробітної плати. Се німецькому капіталови тим легше, що опортуністичні провідники профспілку все єще переконують німецький пролетаріат, що його злидні може усунути лише праця... пота bene для кишені Стіннеса.

І французький пролетаріат вже відчуває змінену силу свого рідного капіталу. Французький капітал приступив теж до продовженя робочого дня і скороченя заробітної плати. Там заведено в транспортних підприємствах (мореплаванні і на залізницях) 12-годинний робочий день. Через се тисячі робітників страять працю. Задля того відбули і страйки. Рівнож розпочнєть ся скоро (15. X) страйк гірників, бо вони не хочуть згодитись на зменшенє заробітної плати, як сього домагають ся підприємці.

Очевидно англійський капітал не може рівнодушно заховуватись супроти сїх французьких плянів. Для нього вже перед світовою війною зріст німецької залізної промисловості представляв велику небезпеку. Тому він теж не може допустити до утвореня єще сильнішого гірничого французько-німецького тресту. Від залізна промисловість се основа світового становища Англії. Від неї зависима торговля, машинобудівна індустрія і будова кораблів. Крім сего під економічними зглядями сильна Франція, за якою йшла-б Німеччина, зміненє політичні відносини в Європі. Боротьба йде не лише о централну Європу але і о східну Європу і о Азію.

І тому то англійський імперіалізм уживає всі засоби (війна між Турками і Греками), щоб не допустити до порозуміння французького і німецького капіталу.

Російсько-східна торговельна палата.

В цілях розвитку банківських операцій зі сходом російський комісаріат по торговельних справах утворено російсько-східну торговельну палату. Ся палата буде мати своє завданє відновленє російської торгівлі з Туреччиною, Хінами і Бухарою.

РОБІТНИКИ СПІШАТЬ НА ПОМІЧ "У. Р. ВІСТЯМ"

Лускар Колеєр, Алта.

На поклик т. В. Піліховського посідаю \$5.00 на пресовий фонд \$4.00 на передплату "Укр. Роб. Вістей". Так само закликаю зложити на сю цінь по \$5.00 слідуючих товаришів: В Лускар Колеєр, Алта: Андрія Будайка, Івана Сака, М. Крокоша, Грицька Мороза і Якова Осадчука.

В Коаспур, Алта: Якова Соломчака і Петра Боднара. В Еванд, Алта: Василя Ленька, Ніколу Ленька, Івана Зеленька, Сандика Скорейка, Ніколу Мельника, Петра Скорейка, Юрка Мирончука і Василя Мельника. Никола-Проскурник.

Москов, Саск.

На поклик т. Степана Драпки з Кенмор, Алта. сповняю свій пролетарський обов'язок і посілаю \$9.00, т. є. \$5.00 на пресовий фонд а \$4.00 на передплату "Укр. Роб. Вістей" і закликаю зложити на сю цінь по \$5.00 слідуючих товаришів: В Дромгелер, Алта: Михайла Єремійчука. В Ріджайна, Саск.: Василя Калінока.

В Мус Джов, Саск.: Гюсифа Косика.

В Централ Бют, Саск.: А. Кузіка.

Вірю, що обов'язком кожного свідомого робітника є поспішити з фінансовою поміччю своєї часописі. Товариші, час нам вже зрозуміти значенє нашої преси. Покажім, що ми таки не дамо нашому організу піддасти. Хай живе "У.Р.В."! Михайло Кирилук.

Кадомін, Алта.

На поклик брата Василя Піліховського в Лускар Колеєр посілаю \$5.00 на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістей" і закликаю зложити по \$5.00 на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістей" слідуючих товаришів в Лускар Колеєр: Єната Шляхтича, Івана Орельського, Єната Павлюка, Стефана Смоляка, Фреда Василяка, Кондрата Рудіарія, Василя Лехняка, Фреда Терешка.

Тож покажім, товариші, що наша часопись буде забезпечена матеріально. Сандик Піліховський.

Вейн, Алта.

На поклик т. В. Драганюка з Дромгелер складаю \$5.00 на пресовий фонд "У.Р.В." і закликаю зложити по \$5.00 на поклич нашій часописі слідуючих товаришів: В Вейн, Алта: Николая Ханя і Тома Гаріса. В Роздей, Алта: М. Малиновського.

В Летбридж, Алта: Л. Войнарівича, І. Портока, Ю. Формоса і А. Козака. Знаю, що повище згадані товариші не відмовлять ся поспішити з поміччю для нашої дорогої часописі "У.Р.В." В. Чиплик.

Шікаго, Іл.

На поклик т. С. Никифорука посілаю на пресовий фонд "У.Р.В." \$5.00 і так само закликаю зложити на сю цінь по \$5.00 слідуючих товаришів в Шікаго: М. Мирона, І. Москалюка, П. Прокіпчука (братів), В. Косована, М. Барника і Т. Гайовського. Товариші! Поспішім на поклич нашій газеті! П. Білінський.

Вест Торонто, Онт.

На заклик товаришки Гюсифи Бойчук складаю \$5.00 на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістей". Так само закликаю зложити таку суму слідуючих товаришок в Торонто: М. Гілюс і К. Юречків. Сподіє ся, що згадані товаришки сповнять свій обов'язок і поспішать з поміччю нашої дорогої часописі. Леонка Кісіля.

Фест Форт, Онт.

На поклик т. І. Погорілля складаю на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістей" \$5.00. П. Грабовий.

Вейн, Алта.

Робітник, який розуміє вже класову боротьбу і не читає своєї робітничої преси, повільно, єди можна зжити такого вислову, трих супроти робітничої класи. Будучи в майнерській кемпі, де неможливо купити робітничої газети на стейді, я не хочу бути таким грішником і дятого передплачую собі нашу робітничу пресу. Посілаю на передплату \$4.00 а на пресовий фонд "У.Р.В." \$2.50 і на передплату "Г. П." \$2.50 а на пресовий фонд \$1.00.

Взиваю всіх думаючих робітників піти моєм слідом і не поповнати більше гріха проти своєї власної класи. До організації, товариші! Стефан Печенюк.

Келгари, Алта.

На поклик т. Я. Мойсюка з Келгари жертвую \$5.00 на пресовий фонд і \$4.00 передплати на "У.Р.В."; \$2.50 передплати і 50 ц. пресового фонду на журнал "Голос Праці".

Не викликаю нікого по імені зокрема, а взиваю всіх товаришів робітників і товаришок робітниць в Келгари і дружих місцевостях, щоб відідали ся на поклик "Укр. Роб. Вістей" о поміч. Я вірю, що кожний свідомий робітник і робітниця розуміють трізне положенє своєї газети "Укр. Роб. Вістей" і поспішать її з поміччю всі як один. Я. Скалюк.

Кенмор, Алта.

На поклик т. Г. Кізіми посілаю \$9.00, з котрих \$4.00 на відновленє передплати а \$5.00 на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістей". Не викликаю товаришів з поодинок, бо вірю, що кожний робітник, який признає класову боротьбу неоміє своєї часописі, щоб не прийти її з поміччю в часі, коли вона потребує помічч. Хай живе робітнича преса! Хай живе "Укр. Роб. Вістей"! Дмитро Горбатюк.

Венкувер, Б. К.

На поклик т. П. Рощка посілаю на пресовий фонд "У.Р.В." \$5.00 і кличу всіх свідомих робітників помагати нашій пресі; бо се головне наше заборонє в боротьбі з капіталістичною класою. С. Гаврилишин.

Вест Форт Вільям, Онт.

На поклик т. І. Погорілля і Ю. Елендука складаю на пресовий фонд "У.Р.В." \$5.00, на передплату "У.Р.В." \$4.00 і на пресовий фонд "Г. П." \$1.00. В. Перуняк.

Мус Джо, Саск.

На поклик т. І. Глаздія складаю на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістей" \$5.00 і взиваю всіх українських робітників поспішити з поміччю своєї часописі. Ол. Динисюк.

Дромгелер, Алта.

На поклик т. А. Войтишина складаю \$5.00 на пресовий фонд, \$8.00 на передплату "У.Р.В." і \$2.50 на передплату "Г. П." А. Цвігун.

Вест Форт Вільям, Онт.

На поклик т. І. Погорілля складаю на пресовий фонд "У.Р.В." \$5.00 і закликаю всіх робітників помагати нашій робітничій пресі. Г. Катариноюк.

Тейбер, Алта.

Посілаю \$2.00 на пресовий фонд "У.Р.В." як обіцяний місячний податок, який я добровільно наложив на себе. С. Берлад.

Брул-майнс, Алта.

Посілаю на пресовий фонд \$5.00 і на передплату "У.Р.В." \$4.00 а за "Гол. Праці" \$6.50. Хай живе наша преса! М. Шидловський.

Новинки.

В ІТАЛІ БУШУЄ КРОВАВИЙ БІЛИЙ ТЕРОР.

12 убитих і 25 ранених під час боротьби між фашистами і комуністами в Римі.

РИМ, 31. жовтня. — Демонстрації фашистів і інших полюбних елементів, які відбувалися тут вчора через цілий день, привели в декотрих районах міста до спорадичних безпорядків, під час яких було досить стрілянини і пали жертви. Всіх убитих було 12 осіб. Інша зноба телеграма доносить, що крім убитих, було 25 ранених.

Муссоліні з аліантими.

Новий фашистський прем'єр Муссоліні вивів до англійського і французького прем'єрів телеграми, в яких запевнив їх про солідарність між аліантськими державами.

10 убитих під час боротьби в Сан-Льоренцо.

ЛОНДОН, 31. жовтня. — Настільки жорстоко в Римі доносилися події, що в бійці між фашистами і соціалістами в Сан-Льоренцо убито 10 осіб і кілька ранено.

Фашисти роблять наїзди на пошекиста поодинокі особи.

РИМ, 31. жовтня. — Групи фашистів наїхали ніч до дому бувшого прем'єра Нітті, графа Вальле, коувлістичного провідника посла Николи Бомбаччі і бувшого соціалістичного міністра Артура Лябриолі. Соціалістична література і інші писемства зістали сконфісковані.

Амбасадори порезигнували.

Італійські амбасадори в Парижі, Берліні і Вашингтоні порезигнували зі своїх урядів, щоб дати нагоду новому прем'єрові поназначувати на ці відповідальні пости вповні своїх людей.

ЦІЛА СХІДНА ГАЛИЧИНА ОХОПЛЕНА ПОВСТАТЕМ.

Революційна армія в Східній Галичині числить 10.000 людей.

БЕРЛІН, 26. жовтня. — Телеграми до тутешніх газет доносять, що ціла Східна Галичина знаходиться в стані загального повстання проти польської влади. Армія українських революціонерів числить поперек 10.000 добре озброєних жовнів. Вони є заосмотрена в машинно-ві криси, бомби, ручні гранати і літаки. Сила армії постійно зростає.

Від коли українські повстанці почали палити двори і філії варки, польське населення утікає з сіл і містечок до більших міст. Телеграми з Варшави доносять, що польське правительство вислало до Східної Галичини для здавлення українського повстання дві дивізії піхоти і кінноти.

Польські влади проголосили воєнний стан. У Львові заборонено урядувати всякі збори і віча. Переводяться та кож серед українців нові масові арештовані.

В селі Брошневі пов. Долина невідомі особи стріляли через вікно до польського війта Савчука.

Одна куля трафала його в руку, друга в ногу. Причиною — передвиборча "праця". Справника не висліджено.

Закрите школи на Волині.

У містечку Турійськ шкільна інспекція вдруге закриває українську школу. Слід зазначити, що фреквенція в закритій школі доходить до двіста учнів. А в польській школі будуть учні, з котрих шіснація поляків "мойжшовего визнання". Терором і залякуванням змушують батьків посилати дітей до польської школи.

КОНЦЕСІЯ ЧУЖИНИЦЬ НА УКРАЇНІ.

ОДЕСА, 26. жовтня. — В останніх часах прибуло на Україну багато представників різних заграничних фірм і консорціумів, щоб дістати від правительства концесії. Будучи самостійною державою, Радянська Україна заключає всякі угоди і договори незалежно від СРСР.

Перше місце між концесіонерами займають фірми німецькі, які дістали вже концесії. Група німецьких фірм обняла реорганізацію цукрової промисловости, інша знова одержала під управу значний простір землі. Одна німецька фірма веде переговори в справі перебудови електростанції в Києві.

Під теперішню пору знаходяться також на Україні багато представників різних американських фірм. Одна з них старала ся о дозвіл спровадити ватери американські різні машини. Але правительство Радянської України не радо глядить на імпорт таких товарів і машин, які можуть бути доковані на Україні. Тепер старається ся фірма о концесію на побудову на Україні фабрики для виробу тректорів.

На Україні, помімо великого знищення, яке було спричинене довгою домашньою війною, дається ся зауважити значний зріст в индустрії, хоч в деяких околицях полузневих губерній панує голод. Фабрики Київські і Харківські конкурують з фабриками в Москві.

Що робить "АРА"?

"АРА" удержує на Україні 1,723.000 людей, а всі інші чужоземні допомогли організації удержують 260 тисяч дорослих і дітей.

Большевики і Франція.

Спеціальний кореспондент газети "Темпс" в Москві прислав звіти статю, в якій в дуже прихильних для большевиків виразах пише про відношення Москви наслідком нового економічного курсу і висловлює надію, що за відродження Москви швидко пічнеть ся відновлене господарського життя в цілій Росії. Треба вважати, що зявлене таких статей в "Темпс" являється доказом того, що чутки про майбутню зміну політики французького уряду до большевиків мають під собою певні підстави.

Німецько-совітська консульська конвенція.

В близький час починаються переговори між Німеччиною і СРСР про нову консульську конвенцію. СРСРський уряд висловив побажане, щоб ці переговори відбули ся в Москві.

Призначено нового польсько-го посла в Москву.

Польським повіреним в справах в Москві призначено Романа Кнода, який в близькому часі виїде до Москви. Разом з ним виїде міністер торгів і промисловости Штраусбургер для наради з Красіном в справі польсько-совітської торговельної угоди.

БОРЬБА МДЖ ІТАЛІЯЦІВ І СЕРБАМИ.

ЛОНДОН, 1. листопада. — Нинішні депеші з Біягороду (столиці Югославії) до "Дейли Експрес" доносять, що в наслідок побіди фашистів в Італії, на сербсько-італійській границі прийшло до боротьби. Боротьба вибухла близько Сушака і по ббох сторонах були убиті і ранені. Боротьба поширюється.

Депеші кажуть, що Сербі вислають на поміч військо і є готові до мобілізації, коли сего потрібно. Газети пишуть про можливість війни.

Фашисти в Мільані знищили приміщеня газети.

ЛОНДОН, 30. жовтня. — Депеша агенції Стефанія доносить, що фашисти в Мільані в числі 100 людей напали на приміщеня газети "Секольо" і його знищили. Зістала також знищена машинерія газети.

ЗАСІДАННЯ В.Ц.В.К.

МОСКВА, 24. жовтня. — Вчора розпочало ся засідане Всеросійського Центрального Виконавчого Комітету. Засідане відбувається в колишній престольній салі царської палати. На деннім порядку є потвердження нового цивільного закону.

Ленін не бере участі в засіданні. Як доносять, він приготував матеріал до конгресу Російської Комуністичної Партії, який розпочнеть ся з початком листопада в Петрограді і на яким Ленін виголосить важну промову.

Відповідь клеветникам з "Форвертса" і "Нью Йорк Кола".

НЬО ЙОРК. — "Ми не маємо ніяких доказів, що фонди були ужиті на інші цілі, ніж були призначені. Свідство не виявило жадного марнотраства або неправильности, яка могла б оправдати безпідставну критику". Се є головний зміст звіту комісії, зложеної з безсторонних людей, яка через два місяці провіряла оскарженя, зроблені газетами "Форвертс" і "Нью Йорк Кола" проти товариства "Приятелів СРСР".

Звіт комісії обймає 14 сторінок машинописного письма.

В склад комісії входили: Р. Н. Балдвін з "Американ Сивіл Либретіс Юніон"; Р. М. Ловет, редактор "Нью Репоблік"; Т. Гліз з "Стейшенері Фаерменс Юніон"; Норман Томас з "Ліг'фур Індустріал Демокрасі"; Стюарт Чейс, публічний контролер.

Поворот пароплавів.

Совітські газети повідомляють, що англійський уряд дав згоду на поворот большевикам пароплавів добровольчої флотії: "Вологда", "Красноярськ", "Курськ", "Катеринослав", "Кам'я. Подільський", "Новгород", "Вороніж", "Тамбов" і "Ярославль".

Т. МЕГВАЕРА УЗНАНО ВИННИМ ЗА БУНТІВНИЧІ ВИСЛОВИ.

ТОРОНТО, 31. жовтня. — Лава присягних узнала нинішнім винним за бунтівничі вислови Тревора Мегваера, тутешнього робітничого провідника і члена Робітничої Партії Канади та бувшого жовніра, причім додає сильну рекомендацію за помилуванем.

Мегваера оскаржено за першомайську промову, в якій він сказав, як се подає поліційний стенограф В. Дж. Волд, слідуючі слова:

"Дивлячись довкола ся сій британській імперії (вампір була би для неї Мінша назва) ми бачимо, що вона поповнилася невисказан зліства в Індії, Єгипті і інших краях, включаючи Канаду, як також проти СРСР".

Генеральний страйк у французькій порті Гавере.

ПАРИЖ, 26. жовтня. — В пристані Гавере проголошено новий генеральний страйк. Безпосередню причиною страйку є страйк моряків. Корабельний рух зовсім здержаний. Страйк є протестом проти зміненя французьким парламентом закону про 8-годинний день праці. Міністерство торговельної флотії відказало ся сповнити домагане юні моряків, яка зажадала відкриття нового рішення парламенту.

Соціалісти не годять ся з буржуазними партіями.

БЕРЛІН, 24. жовтня. — Вчора прийшло до острій перепалки між партіями в кабінеті і парламенті над монетарним положенем. Перепалка виявила велике противенство поглядів між соціалістами і буржуазією; буржуазні партії жадали знесеня останніх постанов проти спекулянтів, тоді як соціалісти хочуть нових і острійших мійр, як приміром конфіскації заграничних грошей, які знаходять ся в посіданні приватних осіб. Одночасно обшарники виступили за домаганем висших урядових цін на збіжжя, а соціалісти, які обіцяли робітникам дешевий хліб, побороють всяку підвижку цін на харчеві продукти.

Ледебур творить партію класової боротьби.

Провідник незалежних соціалістів в Німеччині Ледебур, який не приступив до зєднання з шайдеманівцями, видає тепер відозву, в якій заповідає основане нової партії класової боротьби. В відозві заявляє, що його група хоче створити центр соціалістичного обєднання, до якої вступили б і комуністи. Відозву підписало багато діячів зпоміж робітничих організацій.

НЬО ЙОРК, 2. листопада.

Німецька марка знова вилала на долину. Нині продавано за один долар 5.517 марок.

ЗАЯВА

в справі зїзду філій Укр. Роб. Дому провінції Саскачевану.

Отсим подається до відома всім товаришам, що зїзд філій Укр. Роб. Дому провінції Саскачевану, який мав відбутись 4. листопада в Ріджайні, зїстав відтягнений на короткий час ввиду недостаточного підготування. Час і місце зїзду оголосить ся пізніше в "Укр. Робітничих Вістях" і окремих листочками.

До членів О.Т.П.С.Р. в Вінніпегу і інших робітників.

Подається до відома всім, що збори О.Т.П.С.Р. відбудуть ся в понеділок, 6-го листопада вечером в Укр. Роб. Домі, на яких буде обговорювати ся справа додаткової агрикультурної групи для виїзду до Мигаєво на Україну.

Товариші, котрі мають охоту вступити до сеї групи, звольте прийти на мітінг. Заряд О.Т.П.С.Р. в Вінніпегу.

ВІДНОВЛЕННЯ ПЕРЕГОВОРІВ МІЖ РОСІЄЮ І КИТАЄМ.

ПЕКІН. — З урядових ґрунів доноситься, що нова конференція між СРСР і Китаєм розпочнеть ся в Пекіні 10. листопада.

Переговори були відложені з причини недуги представника совітського правительства Адольфа Поффе.

Замовлені за кордоном локотиви.

Зі замовлених в Німеччині і Швеції 1200 локотив одержать ся до кінця року 950. Готуєть ся локотивів — дотепер 783, вислано до Росії 689 локотивів.

Найстарші часописи.

В Пекіні (в Китаю) перестав виходити часопис, що був оснований перед тисячу роками. Виходив від 10-го століття, як "Вісти з Пекіну", а в останніх роках виходив рівночасно на англійській мові ("Peking Gazette"). Ще старіший і взагалі найстарший часопис у світі є пекінський "Tsing Pao", що виходить вже дванадцять сот літ. Сьогодні сей найстарший часопис виходить в книжковому форматі.

Хто хоче війни?

Польща, яка задовжила ся сильно у Франції, має на днях дістати від Франції кредит ще на один мільон франків у формі воєнного матеріалу. Таку саму позичку в случаю війни на Балкані дістане Румунія і Чехословаччина.

КРОВАВИЙ ПАНСЬКИЙ ТЕРОР НА ВОЛИНІ.

У звязку з виборами до польського союму і сенату, була сила-силенна арештів. Нарешті полаясь і кров. Дня 30. вересня в семій годині ранком у селі Кукурки, Любомльського повіту, поліційні застрїли поважного громадянина з тогочасною назвою Сергій Багач.

У місті Любомль 8. жовтня на передвиборчому вічу арештовано двох промовців (між ними був М. Луцкевич). Відпускаячи їх, комісар повітової поліції в Любомлі погрожує, що вибори будуть воєнними з гратами.

Турецькі націоналісти прийняли запрошене альянті на мирову конференцію в Льозанні.

ПРИХОДИТЬ НА ВЕЧЕР СМІХУ ДО ІСТ КИЛДОНАН!

Відділ Укр. Робітничого Дому в Іст Килдонан відіграє в суботу, дня 4-го листопада в Укр. Робітничім Домі в Іст Килдонан (на розі улиць Jamieson & Watt) жарт з артистичного життя на одну дію п. н.:

"ХАЛЕПА"

і сценічний жарт на одну дію п. н.:

"СВІДКИ"

Обі штуки є досить гарні, повно сміху і веселости. Приходять всі а не пожадуйте. Початок о годині 8.30 вечером. Ціна тикета 35 центів.

ТІЛЬКИ ЩО ВИЙШЛИ З ДРУКУ ДВІ НАУКОВІ КНИЖКИ:

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ КАРЛА МАРКСА

Книжка має 328 сторін друку і розділена на три головні частини: 1. Товар, гроші, капітал. — 2. Надлирність. — 3. Заробітна платня і дохід з капіталу. Ці частини знова поділені на кільканадцять розділів. Завданем сеї книжки є — познайомити зі змістом "Капіталу" тих, які не мають часу або засобів, щоб його студіювати, а також вона улекшить студії тих, котрі студіюють "Капітал". Економіка править світом і тому кожний робітник повинен знайомитись і студіювати економічні науки. Ціна книжки \$1.00.

ЯК ПОВСТАЛА РЕЛІГІЯ І ВІРА В БОГІВ

Написав Гайрїх Кунов. Книжка має 180 старінок друку. ЗМІСТ: 1. Новіші досіди релігії. — 2. Як повстали ідеї про духів і богів. — 3. Початки почитаня духів. — 4. Від почитаня духів до почитаня тотемів і праїдів. — 5. Сотворене світа. — 6. Небо і пекло. — 7. Почитане праїдів і жертва праїдам. — 8. Від почитуваня праїдів до культури природи. — 9. Останки культу духів і праїдів у старо-наївійській релігії. — 10. Як Індра з племиного праїдівського бога став богом природи? Самі наголочки розділів вказують на те, яку наукову вартість має ся книжка. Не вайте з релігійних фразами, а докажите її дійсне значеня, на підставі строго-наукових доповідів і фактів. В сьому вам, якраз допоможе ся книжка. Ціна книжки 50 центів.

Замовлення шліть на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

РОСІЙСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ

1 UNION SQUARE, — NEW YORK, N. Y.

ПРИВАТНІ ПОСИЛКИ В РОСІЮ БЕЗ КОШТІВ.

Посилати можна одену, поживу, медицину, обув, прості інструменти і т. д.

ТОВАРОВІ ПЕРЕКАЗИ ДО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСАЛЬНОГО МАГАЗИНУ (Department Store)

Перекази Російського Червоного Хреста приймаєть ся до обміни на продукти по всіх складах ГУМА по різних цінах. ГУМ видає після вибору власника переказу: поживу, посуд, і взагалі всі товари, які звичайно є в Універсальних Магазинах.

Склади ГУМА містять ся в слідуючих пунктах: Москва, Петроград, Саратов, Самара, Мінск, Севастополь, Нижній Новгород, Курськ, Олеса, Батум, Новоросійськ, Ташкент, Київ, Харків, Ростов над Доном і Красноярськ. Зі всіми справами звертайте ся до: RUSSIAN RED CROSS, 1 UNION SQUARE, ROOM 706, NEW YORK, N. Y.

В КОРИСТЬ "УКР. РОБІТНИЧИХ ВІСТЕЙ"!

ЗАХОДОМ ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКОГО КРУЖКА ПРИ УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ

— устроює ся —

В СУБОТУ, ДНЯ 4. ЛИСТОПАДА

В УКРАЇНСЬКИМ РОБІТНИЧИМ ДОМІ

ТЕАТРАЛЬНО-ВОКАЛЬНИЙ ВЕЧЕР

ПРОГРАМА:

I. часть

МЕДВІДЬ

шутка на одну дію А. П. Чехова. (Павза 8 минут.)

II. часть

Номічний монольог ..... Ст. Василина
Ідїть собі пророки ..... А. Харнавий
Сольоспів ..... Ліза Попович
Сольоспів ..... К. Кирстїон
Номічний монольог ..... М. Шевців
(Павза 8 минут.)

III. часть

Зразковий Муж

фарса на одну дію.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ВСТУП ЗА ДОБРОВОЛЬНИМИ ДАТКАМИ

ПРИХОДИТЬ ВСІ ЯКНАЙЧИСЛЕННІШЕ І ЖЕРТВУЙТЕ ЩЕДРО НА ФОНД СВОЇХ ГАЗЕТ!

В ПАМ'ЯТЬ П'ЯТОЇ РІЧНИЦІ ПРОЛЕТАРСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В РОСІЇ

— відбудеть ся —

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ВІННІПЕГУ

В ВІВТОРОК, ДНЯ 7-ГО ЛИСТОПАДА

О ГОДИНІ 8. ВЕЧЕРОМ

В УКРАЇНСЬКИМ РОБІТНИЧИМ ДОМІ.

Масовий Мітінг

Приходьтє як найчисленнїше на се робітничє свято, щоби належно віддати честь і пошану Радянським Републікам та зробити се свято дійсно пролетарським святом.